МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему: **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НОВИН (НА МАТЕРІАЛІ МЕДІАРЕСУРСУ «УКРАЇНСЬКА ПРАВДА»)**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0354-ап
спеціальності 035 Філологія спеціалізації
035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Ковтуненко Евеліна Сергіївна

Керівник к. ф. н., доц. Андрєєва І.О.
Рецензент к.ф.н., доц. Хацер Г.О.

Запоріжжя – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
_____
«___» _____ 2025_ року

ЗАВДАННЯ НА
КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
КОВТУНЕНКО ЕВЕЛІНИ СЕРГІЇВНИ
(прізвище , ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Особливості перекладу новин (на матеріалі медіаресурсу «Українська Правда»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Андрєєва Ірина Олександрівна, к.ф.н., доц.

затверджені наказом ЗНУ від «20» березня 2025 року № 425-с.

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 01.12.2025 р.

3. Вихідні дані до каліфікаційної роботи (проєкту)

теоретичні засади вивчення медіадискурсу та новинного тексту; структурні, мовні й лінгвостилістичні характеристики українського новинного дискурсу; особливості його функціонування в умовах сучасного медіапростору; перекладацькі стратегії й трансформації, застосовані для адекватного відтворення новинних матеріалів англійською мовою.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) проаналізувати поняття дискурсу; 2) визначити лінгвостилістичні параметри новинного дискурсу; 3) охарактеризувати ключові перекладацькі стратегії та трансформації, застосовувані під час відтворення українських новин англійською мовою; 4) проаналізувати відповідність перекладу лексичних,

граматичних і стилістичних особливостей новинного тексту шляхом зіставлення українських матеріалів та їх англомовних відтворень; 5) визначити адекватність перекладацьких рішень.

5.Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Андрєєва І.О., к.ф.н., доц.	09.06.2025	09.06.2025
Розділ 1	Андрєєва І.О., к.ф.н., доц.	04.09.2025	04.09.2025
Розділ 2	Андрєєва І.О., к.ф.н., доц.	03.10.2025	03.10.2025
Висновки	Андрєєва І.О., к.ф.н., доц.	31.10.2025	31.10.2025

6. Дата видачі завдання 02.06.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	лютий – квітень 2025	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2025	виконано
3.	Написання вступу	червень 2025	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень 2025	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2025	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2025	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2025	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад–грудень 2025	виконано
9.	Захист	грудень 2025	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ Е.С. Ковтуненко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ І.О. Андрєєва
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер Г.О. Хацер

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 61 стор., 60 джерел.

Об’єкт дослідження: український новинний дискурс військово-політичної тематики.

Предмет дослідження – лінгвостилістичні особливості новинного дискурсу та перекладацькі стратегії і трансформації.

Метою роботи є комплексне дослідження лінгвостилістичних параметрів новинного дискурсу на матеріалі медіаресурсу «Українська правда» та визначення перекладацьких трансформацій і стратегій, що забезпечують адекватну передачу змісту й прагматичних характеристик українських новин англійською мовою.

Методи дослідження. У роботі застосовано теоретичний аналіз, лінгвістичне спостереження, лінгвостилістичний та контекстуальний аналізи, зіставний метод для порівняння українських новин із англомовними перекладами, а також перекладознавчий метод для визначення специфіки відтворення лінгвостилістичних особливостей новинного дискурсу.

Практична значущість роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані у викладанні курсів з теорії та практики перекладу, стилістики та лексикології. Матеріали дослідження є корисними для формування навичок аналізу новинного дискурсу, опанування перекладацьких трансформацій і вивченн стратегій доместикації та форенізації в медіаперекладі.

Ключові слова: *новинний дискурс, перекладацькі трансформації, доместикація, форенізація, лексичні відповідники, граматичні адаптації, стилістичні засоби.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ НОВИН.....6
1.1 Поняття дискурсу.....6
1.2 Дискурс медіа простору.....9
1.3 Структурні особливості новинного дискурсу.....21
РОЗДІЛ 2 ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ НОВИННОГО ДИСКУРСУ.....26
2.1 Лексичні особливості новинного дискурсу.....26
2.2 Граматичні особливості текстів новин.....29
2.3 Стилістичні засоби у новинному тексті.....33
РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НОВИННОГО ДИСКУРСУ В ПЕРЕКЛАДІ.....37
3.1 Стратегії та способи перекладу.....37
3.2 Переклад лінгвостилістичних особливостей.....42
3.2.1 Лексичні аспекти перекладу новин.....42
3.2.2 Граматичні особливості в перекладі новин.....47
3.2.3 Відтворення стилістичних засобів новин в перекладі.....52
ВИСНОВКИ.....59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....62

ВСТУП

Актуальні дослідження з перекладознавства дедалі частіше спрямовані на забезпечення адекватної передачі медійного дискурсу в умовах міжкультурної комунікації. В умовах повномасштабної російсько-української війни переклад новин набуває стратегічного значення, адже саме англомовні медіа формують уявлення міжнародної спільноти про події в Україні. Це актуалізує потребу у ретельному вивченні лінгвостилістичних характеристик новинного дискурсу та механізмів їх адекватного відтворення в міжкультурній комунікації.

Актуальність дослідження зумовлена зростаючою потребою у глибокому аналізі механізмів перекладу новинних матеріалів, адже саме переклад відіграє ключову роль у представленні подій війни росії проти України світовій спільноті. У контексті інтенсивних глобальних інформаційних процесів новини постають не лише каналом передачі фактів, а й інструментом формування міжнародного бачення України, рівня довіри до джерел та інтерпретації подій. Точність і коректність перекладу стають критично важливими, оскільки від них залежить адекватність сприйняття інформації іноземною аудиторією. У цьому аспекті особливого значення набуває вивчення лексичних, граматичних і стилістичних особливостей новинного дискурсу та способів їхнього відтворення англійською мовою. Таким чином, дослідження перекладу новин відповідає актуальним потребам медіапростору, де переклад стає інструментом міжнародного діалогу та інформаційної безпеки.

Об’єктом дослідження є український новинний дискурс, зосереджений на висвітленні військово-політичної тематики.

Предметом дослідження є лексичні, граматичні та стилістичні особливості новинного дискурсу та перекладацькі стратегії і трансформації, за допомогою яких здійснюється його відтворення англійською мовою.

Мета роботи полягає у всебічному аналізі лінгвостилістичних особливостей українського новинного дискурсу та визначенні перекладацьких трансформацій, за допомогою яких забезпечується його точне, функціонально адекватне й прагматично релевантне відтворення англійською мовою.

Реалізація мети передбачає розв'язання такого комплексу **завдань**:

1. Проаналізувати поняття дискурсу.

2. Визначити лінгвостилістичні параметри новинного дискурсу.

3. Охарактеризувати ключові перекладацькі стратегії та трансформації, застосовувані під час відтворення українських новин англійською мовою.

4. Проаналізувати відповідність перекладу лексичних, граматичних і стилістичних особливостей новинного тексту шляхом зіставлення українських матеріалів та їх англомовних відтворень.

5. Визначити адекватність перекладацьких рішень.

Теоретичну основу дослідження становлять праці з дискурсології, медіалінгвістики, стилістики та перекладознавства, зокрема роботи таких дослідників, як Ф. Бацевич, С. Амеліна, К. Серажим, Н. Лютянська, І. Мірошніченко, О. Бабелюк, О. Коломієць, С. Пампура, а також перекладознавчі студії В. Карабана, Т. Кияк, І. Корунця, А. Гудманян, С. Максимова та ін.

З огляду на поставлені завдання застосовано низку **методів дослідження**, необхідних для їх реалізації, а саме: теоретичний аналіз, лінгвістичне спостереження, лінгвостилістичний та контекстуальний аналізи, зіставний та перекладознавчий методи.

Наукова новизна полягає у комплексному підході до аналізу лінгвостилістичних параметрів українського новинного дискурсу та їх відтворення в англійських перекладах.

Практична значущість одержаних результатів роботи полягає в тому, що її результати можуть бути використані у викладанні курсів з теорії та практики перекладу, стилістики та лексикології. Матеріали дослідження є корисними для

формування навичок аналізу новинного дискурсу, опанування перекладацьких трансформацій і вивченн стратегій доместикації та форенізації в медіаперекладі.

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження, визначено мету, об’єкт, предмет, завдання та методи дослідження.

Перший розділ містить системний огляд поняття дискурсу, характеристику медіа-дискурсу як багатокомпонентного соціолінгвістичного явища та опис структурних особливостей новинного дискурсу, що визначають його функції, композицію та комунікативні параметри.

Другий розділ присвячено аналізу лексичних, граматичних і стилістичних особливостей текстів новин.

Третій розділ зосереджений на аналізі стратегій перекладу, виборі перекладацьких трансформацій і специфіці передачі лексичних, граматичних і стилістичних елементів у англомовному перекладі.

У висновках узагальнено основні результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок 61, кількість використаних джерел 60.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ НОВИН

1.1 Поняття дискурсу

Поняття «дискурс» суттєво трансформувалося упродовж 1950–1970-х років. Якщо раніше цей термін використовували переважно в межах мовознавства для позначення розгорнутого висловлення, обсяг якого перевищує одне речення, тобто структурної одиниці, що складається з кількох речень, то з часом його зміст вийшов далеко за межі такого вузького трактування. У гуманітарних та соціальних науках дискурс набув багатошаровості й став охоплювати широкий спектр смислів — від мовленнєвих практик до систем знання та владних взаємодій. Вагому роль у переосмисленні й популяризації цього терміна відіграв Мішель Фуко, який описував дискурс «то як загальне поле всіх висловлювань, то як окрему їхню групу, то як регульовану практику, що породжує певний масив тверджень» [Фуко 2003, с. 80].

У межах першого підходу дискурс трактують як своєрідний простір, що включає всі висловлені твердження, які мають значущість та здатні впливати на реальний світ. Інший підхід зосереджується на внутрішній структурі дискурсу, розглядаючи його як сукупність окремих, але пов’язаних між собою висловлювань, які утворюють впорядковані смислові блоки. Таким чином, дискурс постає і як загальна комунікативна площина, і як сукупність взаємопов’язаних елементів, що дозволяє аналізувати його як у цілісному, так і в частковому аспекті.

Слово «дискурс» має глибоке історичне коріння. У стародавній латині воно мало значення «розмова», «бесіда», «міркування». У середньовічній латині термін набув більш розширеного значення, зокрема «пояснення», «довід»,

«аргумент у суперечці» та «логічне міркування». Водночас у французькій мові слово *discours* означає «діалогічну мову», «публічний виступ», в англійській – це поняття також відображає значення «мова», «міркування», «розмова» чи «бесіда».

У сучасній лінгвістиці поняття «дискурс» часто використовується як синонім до слова «текст». Однак текст у цьому випадку охоплює не лише мовні продукти, а й будь-яке явище дійсності, що має знакову природу та організовану структуру. У новинному контексті дискурс – це не лише повідомлення, а й певне соціокультурне явище, яке зумовлюється специфічною організацією інформації та її подачею.

Дослідниця О. Холод пропонує повернутися до первинного латинського значення *discursus*, яке розумілося як «рух», «бігання взад–вперед», «колообіг». У цьому ключі термін можна трактувати як рух інформації, її безперервну циркуляцію у часово-просторовому континуумі. Цей процес охоплює послідовні етапи кодування, транслювання, трансформації, сприйняття, декодування та рефлексії [Холод 2012, с. 259].

Таким чином, дискурс постає не просто як текст чи висловлювання, а як динамічна комунікативна система, що поєднує мовленнєву дію та соціокультурний контекст. Саме ця властивість робить поняття дискурсу особливо релевантним для сфери мас-медіа, де інформація не лише поширюється, а й набуває нових сенсів залежно від формату подачі, інтенцій автора та сприйняття аудиторії. У цьому контексті поняття новинного дискурсу можна визначити як окремий різновид подання інформації, спрямований на фіксацію, інтерпретацію та трансляцію актуальних подій суспільного життя.

Розглядаючи дискурс не лише в межах лінгвістики, а й у площині журналістикознавчих досліджень, найбільш комплексним видається трактування К. Серажим. Науковиця визначає дискурс як багатовимірний соціолінгвістичний конструкт сучасної комунікації, який, передусім, детермінується комплексом

зовнішніх і внутрішніх впливів – соціокультурних, політичних, прагматико-ситуативних, психологічних та інших, котрі можуть мати як провідний, так і периферійний характер. По-друге, дискурс поєднує два взаємопов'язані пласти: «поверхневий» лінгвістичний рівень, представлений зв'язним текстом або смислово й синтаксично завершеним фрагментом, та «глибинний» екстралінгвістичний рівень, що охоплює уявлення про світ, задуми й комунікативні цілі автора. По-третє, дискурс завжди ґрунтується на спільності світу, який формується у процесі комунікації автором (репродуцентом) і водночас інтерпретується отримувачем інформації (реципієнтом) [Серажим 2002, с. 89].

У рамках новинної комунікації дискурс виконує функцію адаптації інформації до мовних та культурних норм аудиторії, що зумовлює вибір певних лексичних і граматичних форм, таких як метафори, евфемізми та модальність. Це дозволяє створити бажану інтерпретацію події та керувати її сприйняттям в суспільстві.

У дискурсологічній літературі домінує класифікація, що виділяє три провідні типи дискурсів. [Черниш 2013, с. 309]:

1) літературний;

2) розмовний;

3) інституційний (зокрема медійний, політичний, дипломатичний, юридичний, академічний, тощо).

Таким чином, саме медіадискурс поєднує інституційну нормативність із масовою адресацією, спирається на стандарти новинної подачі та жанрове розмаїття, водночас відображаючи соціокультурні та політичні контексти. Тож у підрозділі 1.2 зосередимося на специфіці дискурсу медіапростору: його комунікативних цілях, учасниках, жанрово-стилістичних параметрах і мовних механізмах, що забезпечують оперативність, доступність і впливовість публічного повідомлення.

1.2 Дискурс медіа простору

У широкій інтерпретації медіадискурс функціонує в межах медіапростору та постає як багаторівнева, комплексна система взаємодії технічних, лінгвістичних і комунікативних елементів. Безперечно, важливо досліджувати взаємопроникнення двох сфер: повсякденного життя людини та суспільства й «журналістської реальності», яка формується у медіа. У лінгвістичних дослідженнях запропоновано різні класифікації медіадискурсу, які не є вичерпними, проте дозволяють систематизувати підходи.

Поширена типологія медійного дискурсу виділяє його категорії залежно від каналу передачі інформації (за даними Д. Крістала, І. Мірошниченка та інших):

а) дискурс друкованих видань;

б) телевізійний дискурс;

в) радіодискурс;

г) інтернет-дискурс.

Кожен із цих типів відрізняється специфічними стильовими та репрезентативними моделями, що формуються під впливом характерних для конкретного ЗМІ чинників. Згідно з концепцією Г. Маклюена, медіа впливають на свідомість людини та соціальну поведінку не лише через зміст інформації, а й завдяки самій формі свого існування, тобто канали комунікації стають своєрідним продовженням людської діяльності [Мірошниченко 2016].

Функціонуючи в медійному просторі ці види дискурсу набувають специфічних рис, що стосуються стилю, функціональної спрямованості та прагматики повідомлення. Така класифікація дозволяє виділити основні напрямки медіадискурсу:

а) політичний;

б) економічний;

в) спортивний;

г) науковий;

ґ) освітній;

д) культурний та інші.

На думку Т. Добросклонської, медіадискурс слід розуміти не як сукупність тексту та технічного засобу його поширення, а як багаторівневий комунікативний процес. Він включає умови створення медіаповідомлення, специфіку його інтерпретації реципієнтами, механізми комунікативної взаємодії, культурні моделі, за якими інформація кодується та розкодовуються, а також ширший соціально-історичний і політичний контекст, що формує значення й впливає на функціонування медіа [Мірошниченко 2016].

Таким чином, медіадискурс можна розглядати як багатокомпонентну систему, що включає вербальні та невербальні елементи, взаємодію соціальних, культурних та психологічних факторів і функціонує у конкретних сферах суспільної діяльності. Важливо, що кожен вид медіадискурсу має свої стилістичні та функціональні особливості, сформовані під впливом конкретного каналу комунікації, аудиторії та соціокультурного контексту.

У рамках медіа одним із найбільш значущих різновидів дискурсу є новинний дискурс, який формується в процесі створення та передачі журналістської інформації. Новинний дискурс поєднує лінгвістичні та екстралінгвістичні аспекти: стилістичні засоби, жанрово-тематичні схеми, соціальні очікування аудиторії, політичні та культурні контексти, а також прагматичні цілі журналіста.

Особливістю новинного дискурсу є те, що він не лише відображає реальні події, а й конструює їхній сенс для сприйняття громадськістю. Процес створення новини включає відбір подій, їхню інтерпретацію та структурування, що визначається як масштабністю події, так і потенційними наслідками для суспільства. Крім того, новинний дискурс завжди орієнтований на аудиторію:

формування повідомлення враховує реакції та очікування читачів, глядачів чи слухачів, а також механізми впливу на їхню свідомість.

Отже, новинний дискурс можна визначити як цілеспрямовану комунікативну практику, що інтегрує мовні та позамовні елементи, спрямовану на передачу інформації, конструювання смислів і взаємодію з суспільством. Він виступає складовою медіадискурсу, водночас маючи свої специфічні закономірності, пов’язані зі змістом, формою та впливом на аудиторію.

Вітчизняний лінгвіст А. Приходько у своїх дослідженнях підкреслює, що у сучасному соціокультурному середовищі можна виокремити різні види дискурсу етнічних груп та субкультур:

а) дискурси професійних сфер – педагогічний, дипломатичний, спортивний, медичний, політичний, економічний та інші;

б) корпоративних та субкультурних сфер – банківський, релігійний, езотеричний, сакральний, лаудативний, героїчний, революційний, партизанський, терористичний, кримінальний;

в) дискурси повсякденної комунікації – сімейний, дитячий, молодіжний, любовний;

г) дискурси віртуальної взаємодії – казковий, комп’ютерний, форумний, чат-дискурс;

ґ) соціоспецифічні дискурси – рекламний, дискурс дозвілля, святковий, передвиборчий [Мірошниченко 2016].

Особливе значення у сучасному медіапросторі набуває новинний дискурс, який інтегрує риси кількох видів дискурсу одночасно. Він функціонує на межі професійного, корпоративного та соціоспецифічного дискурсу, поєднуючи аналітичні, інформаційні та когнітивні компоненти.

До ключових характеристик новинного дискурсу належать:

– Інформаційна цінність та актуальність події, що визначає її трансформацію у медіаповідомлення;

– Соціокультурна контекстуальність, яка включає оцінки, уподобання та очікування аудиторії;

– Процесуальність і динамічність, що передбачає взаємодію між журналістом і споживачем інформації, включаючи механізми зворотного зв’язку;

– Екстралінгвістичні фактори, до яких належать політичний, економічний, ідеологічний контексти, культурні та психологічні аспекти;

– Лінгвістична та стилістична специфіка, що забезпечує жанрову й тематичну структуру новинних повідомлень.

Таким чином, новинний дискурс виступає як цілеспрямована, ситуативно обумовлена мовна дія, яка включає як процес створення та сприйняття інформації, так і її результат. Його аналіз у контексті перекладу повинен передбачати комплексний підхід, що поєднує лінгвістичний, когнітивний і соціокультурний аспекти. Новинний дискурс у цьому сенсі є не лише текстом із логічною та прагматичною структурою, а й інтегрованою комунікативною практикою, яка реалізується у певних функціональних сферах медіаспільноти [Мірошниченко 2016].

Типологізуючи медійний дискурс, необхідно враховувати як стратегії подачі інформації, так і способи когнітивного відображення реалій. На основі цих принципів сучасні інтернет-медіа можна класифікувати за групами масмедійного дискурсу:

а) дискурс якісної журналістики, який орієнтований на глибоке аналізування подій, висвітлення значущих фактів і формування критичного мислення аудиторії;

б) дискурс популярної журналістики (бульварні видання), що прагне до максимального охоплення аудиторії через сенсаційність, емоційність і візуальну привабливість матеріалів;

в) спеціалізований дискурс, присвячений певним темам або галузям знань, із застосуванням термінології та специфічної аналітичної методології.

За словами О. Ширяєвої, види медіадискурсу також можуть диференціюватися відповідно до жанрово-форматних особливостей інтернет-видань:

а) новинний дискурс – включає жанри новинної замітки та новини з коментарями експертів, що характеризуються оперативністю та фактажністю;

б) репортажний дискурс – жанр репортажу, що поєднує опис подій на місці та безпосередні свідчення учасників;

в) інформаційно-аналітичний дискурс – жанри аналітичної та редакційної статті, кореспонденції, аналітичного огляду та інтерв'ю, спрямовані на глибоке осмислення фактів і причинно-наслідкових зв'язків;

г) есеїстичний дискурс – жанри есе та редакторської колонки, що відображають суб'єктивну позицію автора та інтерпретують події у культурно-ціннісному ключі;

ґ) рекламний дискурс – жанри слоганів (мікрожанрів), рекламних статей та оголошень, спрямовані на комерційну комунікацію та вплив на споживача;

д) PR-дискурс – жанри прес-релізів, медіакитів та корпоративних повідомлень, що формують репутаційний імідж організацій та брендів [Мірошниченко 2016].

Таким чином, сучасний медіадискурс є багатовимірним явищем, де кожен вид та жанр виконує специфічну функцію у системі комунікації та передачі інформації. Особливо важливо підкреслити, що новинний дискурс інтегрує як оперативність і фактологічність, так і соціально-культурний контекст, що робить його ключовим об'єктом дослідження у сфері перекладу медійних текстів.

Подібну позицію підтримує І. Мірошниченко, підкреслюючи, що жанрово-функціональна характеристика медіаполя є визначальним критерієм виділення груп дискурсу. До таких груп зазвичай відносять зв'язки з громадськістю (PR), рекламу, публіцистику, новини та інші форми медіа.

У межах новинного дискурсу специфіка кожного жанру проявляється на всіх етапах мовленнєвого акту: від підготовки та створення тексту, через його композиційну побудову, до акцептування аудиторією. Важливим є також використання засобів впливу, таких як стилістичні й мовні прийоми, тон подачі, інтерактивні елементи (коментарі, опитування), що формують у читача, слухача або глядача певне сприйняття події. Наприклад, у новинних замітках і репортажах віддається перевага фактажу та лаконічності, тоді як у аналітичних статтях чи редакторських колонках увага акцентується на контексті та експертних оцінках.

Медіадискурс у сучасному інформаційному середовищі слід розглядати як гнучку та постійно змінну комунікативну систему, яка постійно адаптується до запитів аудиторії та особливостей платформи. Він характеризується повторюваністю, змістовною варіативністю та незавершеністю, оскільки текстові продукти постійно оновлюються та доповнюються новими матеріалами.

Таким чином, новинний дискурс є складною комунікативною практикою, що включає текст, екстралінгвістичні фактори, соціальний контекст, когнітивні процеси та мовну взаємодію адресанта і адресата. Він одночасно є засобом передачі інформації, формування громадської думки та відображення соціокультурної реальності, що робить його ключовим об’єктом дослідження у сучасній медіалінгвістиці.

Сучасне суспільство перебуває у стані постійного інформаційного потоку, де роль медіа як посередника між подіями та споживачем є надзвичайно важливою. Завдяки професійній діяльності журналістів, перекладачів та інших медіа-експертів споживач отримує можливість сформувати індивідуальне бачення світу, яке ґрунтується на принципах об’єктивності, достовірності та сумлінності журналістської та перекладацької праці, що є визначальними у процесі створення новин.

Наукові дослідження, зокрема Т. Примак, підкреслюють значимість медіа у повсякденному житті суспільства. Авторка зазначає, що засоби масової інформації чинять істотний вплив на формування свідомості, характер соціальних взаємодій та поведінку людей, визначаючи напрямки їхньої активності. Медіа транслюють різноманітну інформацію широким колам громадськості, інтерпретують події та надають їм смислове значення відповідно до комунікаційних завдань, що ставляться перед журналістами чи медіаорганізаціями. Таким чином, процес формації новин є багатогранним явищем, що поєднує в собі професійну журналістську діяльність, соціальні функції та комунікативні впливи на аудиторію. Науковиця наголошує, що медіа не лише поширюють широкий спектр інформаційних повідомлень, а й пропонують аудиторії тлумачення подій та явищ, інтерпретуючи факти у руслі комунікативної стратегії та інтересів замовника інформації. Розглядаючи природу новинного повідомлення, Т. Примак визначає новину як подію, що становить суспільний інтерес і пов’язана з діяльністю певного суб’єкта — організації або конкретної особи, яка раніше не була представлена у медіапросторі. На її думку, саме здатність медіа визначати, які події є значущими та підлягають оприлюдненню, відображає їхню активну участь у конструюванні інформаційної картини дня [Примак 2013, с. 57].

Зауважимо, що процес трансформації події в інформаційне повідомлення, що стає новиною, визначається низкою критеріїв, які впливають на подальше відтворення тексту у перекладі. Одним із ключових факторів є масштабність події: наскільки вона має загальнодержавне, регіональне або глобальне значення. Перекладач повинен володіти розумінням контексту, «відчувати» аудиторію цільової мови та передавати рівень суспільної значущості, зберігаючи при цьому відповідність реальним фактам і специфіку медіа-дискурсу оригіналу.

Типовою проблемою є переклад матеріалів, пов’язаних із відомими особистостями або резонансними подіями. У таких випадках інформація часто

містить елементи маніпуляції або неточності, і перекладач має не лише відтворити текст, а й максимально влучно передати тон, підкреслюючи або пом’якшуючи акценти відповідно до вимог цільової аудиторії.

Другим критерієм, що визначає потенційну соціальну значущість новини, є її наслідки для цільової аудиторії. У контексті перекладу новин це стає особливо важливим: перекладач не лише передає зміст події, а й відтворює її вплив, оцінює, наскільки інформація може змінити сприйняття аудиторії іншою мовною культурою.

Процес адаптації новини для іншомовного ринку передбачає врахування культурних, соціальних і політичних факторів, які можуть вплинути на сприйняття повідомлення. Перекладачі стикаються з проблемою балансування між точністю фактів і відтворенням стилю оригіналу, а також між передачею емоційного забарвлення та об’єктивністю інформації. Особливо складними є тексти, що містять приховані смисли, маніпулятивні формулювання чи суб’єктивні оцінки, які можуть змінити інтерпретацію події в іншому культурному контексті.

У науковій літературі зазначають, що деякі теми, події чи особистості систематично перебувають у центрі уваги медіа, тоді як інші залишаються поза фокусом. Для перекладу новин це означає, що новинний дискурс завжди містить елементи вибірковості та суб’єктивного відбору, що вимагає від перекладача критичного підходу та професійної компетентності.

Дискурс у журналістиці постає як багатошарова комунікативна практика, де мовні й позамовні чинники взаємодіють для створення цілісного смислового простору. Саме тому новинний дискурс можна визначити як особливу форму дискурсивної діяльності, що інтегрує текстову складову новини та екстралінгвістичний контекст її виробництва й сприйняття, забезпечуючи не лише передачу фактів, а й їхню інтерпретацію.

Медійна картина світу постає як продукт безперервної інформаційної діяльності, у якій відображається ментальна активність людини, спрямована на пізнання дійсності. Її зміст формується завдяки постійній екстерналізації індивідуальної свідомості, що через актуалізацію в медіатекстах інтегрується у свідомість багатьох людей і стає складником колективного уявлення про світ [Лютянська 2014, с. 140].

До характерних рис медіадискурсу належать: апелювання до почуттів аудиторії з метою посилення впливу; яскраво виражене емоційне забарвлення; використання маркованої лексики, яка привертає увагу та допомагає чітко визначити позицію автора щодо подій; психологічна гра на емоціях, що може знижувати здатність реципієнта до раціонального мислення й провокувати певні дії.

Таким чином, медіадискурс постає як неоднорідна, таксономічна система, що охоплює різні форми реалізації комунікації: письмову (газетні та журнальні тексти), усну (радіо- й телемовлення) та відносно новий різновид — інтернет-дискурс. Це зумовлює необхідність аналізувати його структуру не лише на рівні медіатекстів у цілому, а й з урахуванням специфіки кожного окремого типу медіакомунікації. [Тирон 2010, с. 106].

Алан Белл у праці *«Approaches to Media Discourse»* зазначає, що розуміння медійного тексту виходить за межі традиційного уявлення про нього як про впорядкований ряд словесних одиниць, зафіксованих у письмовій формі. Воно охоплює особливості голосу, музичний супровід, звукові ефекти та візуальні образи [Bell 1991, с. 3].

Термін «текст» у сучасному медійному просторі трактується значно ширше, ніж це було в межах традиційної журналістики; він охоплює не лише друковані статті чи усні повідомлення, але й цілісний комплекс матеріалів, до якого належать телевізійні й радіопрограми, онлайн-публікації та навіть інтерактивні повідомлення у комп’ютерних мережах, що завдяки своїй структурі постійно

змінюються й доповнюються. Сьогоднішні медіатексти функціонують як багаторівневі макротексти, у яких поєднуються вербальні елементи з акустичними ефектами й візуальними образами; таким чином, сучасні новини набувають форми складного гібридного продукту, що поєднує текст, звук і картинку. Особливу роль у новинному дискурсі відіграє фотографія, яка вже не лише ілюструє повідомлення, а виконує самостійну наративну функцію, створюючи візуальні історії та закріплюючи певну інтерпретацію подій; водночас розвиток інтернету відкрив новий вимір медіатексту, де гіпертекстуальність і можливість швидкої трансформації контенту стали однією з ключових характеристик, що формують специфіку сучасного інформаційного середовища.

У науковій літературі існують різні трактування поняття тексту. Одні дослідники розглядають його як автономну семіотичну систему, що функціонує подібно до «живого організму», здатного впливати на людину та навіть підпорядковувати її власним смисловим завданням. Натомість інші вважають подібні твердження надмірними та наполягають, що текст не можна відокремлювати від автора чи читача. Попри розбіжності у підходах, незаперечним залишається факт значного впливу текстів на суспільне та індивідуальне життя.

Лінгвостилістика, або лінгвістична стилістика, – це галузь мовознавства, яка вивчає функціонування мови та її використання у різних комунікативних ситуаціях. Вона досліджує функціонально-стильові різновиди мови, а також стилістичні засоби й способи їх застосування [Коломієць 2015, с. 75].

Тексти ЗМІ відзначаються рядом лінгвостилістичних особливостей, серед яких ключовими є об’єктивність та стисло подана інформація. Стислість тексту дозволяє передати основні факти максимально компактно, заощаджуючи час читача та утримуючи його увагу. Інформація в таких текстах подається переважно нейтрально, без емоційного забарвлення, з прагненням до незалежної

та об’єктивної оцінки. Часто у ЗМІ використовуються прямі цитати учасників подій або свідків, що додає достовірності матеріалу. Також характерними є абревіатури та спеціалізована лексика, які роблять текст більш динамічним і полегшують сприйняття ключових повідомлень.

Телевізійний дискурс, який виступає фундаментальним підґрунтям новинного, має низку додаткових вузькоспеціалізованих особливостей. Зокрема, Н. Лютянська підкреслює, що телевізійний дискурс вирізняється невимушеністю і неофіційністю. Автори теле- та радіоматеріалів створюють ефект живого мовлення, хоча комунікація відбувається опосередковано: диктор і аудиторія не перебувають у спільному просторі й не можуть взаємодіяти у режимі безпосереднього діалогу (наприклад, уточнювати чи перепитувати). Темп подачі інформації задає мовець, і він не залежить від можливостей чи потреб слухача або глядача. При цьому диктор зберігає офіційний статус, тоді як аудиторія залишається в позиції пасивного реципієнта [Лютянська 2014, с. 138].

Окремим різновидом телевізійного медійного дискурсу виступає новинний дискурс, який і є предметом нашого дослідження. Дослідження новинного дискурсу не обмежується рамками соціальних комунікацій чи лінгвістики, а інтегрує підходи з філософії, соціології, психології, політології та суміжних гуманітарних сфер. Враховуючи те, що новини мають провідне значення у житті сучасної людини, організація новинного дискурсу у суспільній комунікації істотно впливає на способи орієнтації в подіях та на прийняття рішень, що мають практичні наслідки. Новини не лише повідомляють про факти, а й задають рамки їх інтерпретації, стаючи механізмом формування уявлень про навколишню реальність [Сіріньок-Долгарьова 2010, с. 26]. Отже, природа новинного дискурсу зумовлюється його соціальним призначенням і специфікою комунікативної ситуації, в якій він функціонує.

Намагання дати визначення поняттю «новини» різняться за підходом та орієнтацією: одні більш практично спрямовані, інші – теоретично загальні;

зустрічаються як сучасні, так і застарілі трактування. Однією з найпоширеніших характеристик новини вважають її «об'єктивність». У цьому сенсі новина виступає одночасно як «сировина для публіцистики» та як окремий жанр журналістики [Вайшенберг 2004, с. 23]. При цьому новини не зобов'язані бути видовищними чи сенсаційними, однак мають відповідати професійним стандартам та відзначатися точністю викладу й чіткістю подання інформації [Стівенс 2008, с. 108].

Новини як форма медійного дискурсу представляють собою знання, що сприймаються в конкретному соціокультурному та комунікативному середовищі, і відображають ціннісні пріоритети тих, хто їх створює [Сіріньок-Долгарьова 2010, с. 21]. За К. Сіріньок-Долгарьовою, інформація перетворюється на новинний дискурс через процес медіації, який включає інтерпретацію фактів з урахуванням уподобань учасників подій та специфіки журналістського подання [Сіріньок-Долгарьова 2010, с. 23]. Таким чином, погоджуємося з цим поглядом: самі по собі факти, навіть якщо вони актуальні й оперативні, не становлять дискурсу, якщо вони хаотичні або неструктуровані. Лише коли інформаційний матеріал організовується відповідно до жанрових та професійних норм, він набуває статусу новинного дискурсу.

Отже, медіадискурс слід розглядати як багатокомпонентне соціолінгвістичне явище, що інтегрує вербальні, невербальні та екстралінгвістичні елементи комунікації, спрямовані на створення, передавання та інтерпретацію інформації у масовій свідомості. Його структура визначається не лише змістовими характеристиками повідомлень, а й технологічними, когнітивними та соціокультурними чинниками, які формують механізми впливу медіа на аудиторію. У межах медіадискурсу новинний дискурс постає як його функціонально-комунікативна складова, зорієнтована на оперативне інформування та формування громадської думки. Він поєднує ознаки інформаційного, публіцистичного й аналітичного стилів, реалізуючи баланс між

об’єктивністю викладу та прагматичною спрямованістю впливу. Лінгвостилістичні параметри новинного дискурсу – стисліcть, стандартизація синтаксису, номінативність і відсутність емоційної оцінності – забезпечують його основну функцію: точну передачу фактів.

1.3 Структурні особливості новинного дискурсу

Новинний дискурс – це особлива форма дискурсу, яка відображає процес створення, поширення та сприйняття новин. Новинний дискурс, що належить до медійного дискурсу, перетворює події на текстові повідомлення, які поширюються через медійні канали для сприйняття, інтерпретації та обробки читачами. У новинному дискурсі поточні події в суспільстві подаються у вигляді лаконічних, але інформативних текстів та коментарів. Він побудований за риторичними принципами з урахуванням засобів впливу, таких як етос, логос і пафос, які виражаються за допомогою мови та структури тексту [Бацевич 2010, с.16].

Впровадження терміну «дискурс» у лінгвістичні дослідження на початку 50-х років XX століття значно вплинуло на розвиток теорії перекладу та аналізу медійних текстів. Підхід до розуміння дискурсу, зокрема у контексті перекладу новин, можна пояснити з діахронічної точки зору, оскільки дискурс у цьому випадку почав вивчатися не тільки як текстова одиниця, а й як більш широка комунікативна єдність, що включає соціальні, культурні та політичні аспекти.

Зелліг Харріс, один із основоположників поняття, розглядав дискурс як мережу зв'язків між фразами, що формують надфразову єдність, яка не є самодостатньою, а повинна бути інтерпретована в контексті ситуації. При перекладі новин цей підхід важливий, адже кожен новинний текст є частиною більшого контексту, де значення фраз і речень часто змінюється залежно від

культурної та соціальної специфіки. Перекладач, таким чином, має враховувати не тільки граматичну правильність, а й соціокультурні контексти, що можуть істотно вплинути на точність та адекватність перекладу.

Попри те, що цей підхід був спочатку сприйнятий як формалістичний, він став важливим етапом у розвитку лінгвістики та теорії перекладу, особливо в контексті новинного дискурсу. Визначення дискурсу як зв'язної єдності дозволяє нам краще зрозуміти, як текст, що перекладається, взаємодіє з іншими текстами та соціокультурними реаліями, допомагаючи створити більш точний та відповідний переклад новин.

В контексті сучасного перекладу новин, дискурс не обмежується лише текстом, а включає в себе також екстралінгвістичні фактори: культурні, соціальні та політичні контексти, установку автора та очікування аудиторії. Для перекладача це означає, що для точного перекладу новини необхідно враховувати не лише слова й граматику, але й зовнішні чинники, які можуть змінювати сенс і спрямованість повідомлення. Як результат, переклад новин не є лише лексичним перенесенням тексту, а складний процес адаптації повідомлення до нового культурного та комунікативного середовища [Семенюк 2014, с. 14].

З кінця 70-х років термін «дискурс» почали відокремлювати від «тексту», розглядаючи його не лише як абстрактне мовне явище, а як комплексну конструкцію, що інтегрує різні аспекти мовної та соціальної взаємодії. У цьому контексті дискурс визначають як множину форм текстової актуалізації, що зумовлені ментальними процесами, а також зовнішніми, екстралінгвістичними факторами [Dijk 1983, с. 121]. Отже, дискурс відображає більш широкий процес комунікації, ніж просто текст: він не тільки взаємодіє з мовною формою, але й враховує соціальні, культурні та психологічні чинники, що впливають на передачу й сприйняття повідомлення.

Дискурс можна розглядати як частину більш широкого процесу соціальної комунікації, де текст є лише одним з її елементів. Якщо текст визначається через

жанрово-тематичну структуру, дискурс орієнтується на більш широкий контекст взаємодії, включаючи когезію, яка зумовлена змістовими та антропоцентричними аспектами. Для перекладу новин це означає, що під час адаптації тексту необхідно враховувати не лише його внутрішню структуру, але й соціокультурні та екстралінгвістичні чинники, що зумовлюють специфіку інтерпретації інформації в різних комунікативних умовах.

Дискурс часто описують як «занурений у життя» текст, що відображає не лише мовну структуру, а й соціокультурні рамки його функціонування [Штерн 1997, с. 87]. Для процесу перекладу новин це має ключове значення, оскільки перекладач повинен враховувати ці фактори, щоб точно передати зміст і функціональне навантаження тексту в іншій мовній та культурній реальності. У цьому сенсі дискурс постає як процес смислотворення, у якому мовні форми впорядковуються відповідно до умов комунікації та системи цінностей певної спільноти. Такий підхід дозволяє аналізувати текст не ізольовано, а як елемент ширшого соціального та культурного середовища, що визначає його інтерпретацію й прагматичний потенціал.

Критерії когезії й когерентності відіграють вирішальну роль у визначенні дискурсу за Т. Куком, що дає змогу сформувати глибше уявлення про мовну комунікацію в межах лінгвістичних досліджень [Cook 1990, с. 26]. Виділення подійно-ситуаційного й мотиваційного аспектів у розумінні дискурсу розширює підходи до вивчення мовної комунікації.

Дискурси являють собою впорядковані системи ідей і культурних концептів, що через символічні форми, жанрові моделі та сюжетні структури відтворюють суспільно значущі теми. Вони виконують функцію публічного обговорення ідей і предметів, створюючи усталені способи сприйняття, тлумачення та оцінки інформації. Завдяки цьому дискурси формують культурні норми, впливають на розвиток ідеологічних уявлень та визначають рамки розуміння соціально значущих явищ [Серажим 2002, с. 90].

Отже, дискурс розглядається як комплексне комунікативне явище, що охоплює соціальний контекст, характеристику учасників взаємодії, динаміку процесу спілкування, а також знання про механізми створення й інтерпретації повідомлень та їхню мотиваційну основу. Подібний підхід розкрито у працях Т.А. ван Дейка. На його думку, дискурс становить ключовий елемент соціокультурної комунікації, визначальними параметрами якого є цілі, інтереси та стилістичні особливості. Учений наголошує, що дослідження дискурсу вимагає врахування не лише мовних, а й когнітивних, соціальних і культурних чинників [Dijk 1983].

Д. Танен трактує дискурс як мовленнєвий продукт, що розглядається у комплексі всіх його проявів – як вербальних, так і невербальних, – із урахуванням екстралінгвістичних чинників [Tannen 1996, с. 140]. Водночас дискурс постає не лише як результат, а й як когнітивний процес, безпосередньо пов’язаний із мовною поведінкою учасників комунікації. У науковій літературі він визначається, зокрема, як комунікативна ситуація, що включає свідомість учасників спілкування та текст, сформований у ході комунікації [WNWDAL, с. 402], або ж як вербалізовану мовленнєво-мисленнєву діяльність, у якій поєднуються процесуальний аспект і результат, інтегруючи мовні та екстралінгвістичні компоненти [Загнітко 2008, с. 12]. Тож процесуальний характер дискурсу нерозривно пов’язаний із мовною свідомістю індивіда, яка ю.визначає добір мовних засобів, формує стратегію висловлювання та впливає на його сприйняття адресатом.

У межах лінгвістичної прагматики та теорії мовного впливу традиційно враховується роль адресата у формуванні висловлення відправника. Комунікативне середовище виникає як результат взаємодії обох учасників: репліка одного провокує реакцію іншого, а поведінка адресата коригує стратегію мовця. Тому йдеться не стільки про односторонній вплив, скільки про взаємодію, що має двонаправлений і повторюваний характер. Навіть один комунікативний

акт може істотно змінити перебіг і результат комунікації. Як зазначає І.С. Шевченко, діяльнісний підхід уводить у модель мовної комунікації особистість комуніканта з усім комплексом чинників, що визначають його мовленнєву поведінку: соціальним статусом і роллю, індивідуальними характеристиками, комунікативними навичками [Шевченко 2002, с. 27]. Таким чином, у контексті перекладу новин це особливо важливо, адже реакція потенційної аудиторії впливає на вибір мовних засобів перекладача та на стратегію передавання змісту.

Отже, дискурс у сучасній лінгвістиці розуміють як багатовимірне комунікативне явище, яке охоплює не лише текст, але й соціальний контекст, ситуаційні умови, наміри учасників та механізми породження й сприйняття висловлювань. На відміну від тексту як відносно статичної мовної конструкції, дискурс завжди пов’язаний із процесуальністю, динамікою взаємодії комунікантів і впливом позамовних чинників. Таким чином, він поєднує мовні структури з когнітивними та соціокультурними параметрами, забезпечуючи інтеграцію мовної форми й реальної комунікативної практики.

У межах цього широкого підходу новинний дискурс постає як специфічний тип дискурсу, який формується в сфері масової комунікації та виконує подвійне завдання: інформування аудиторії та впливу на неї. Його особливістю є поєднання вербальних і невербальних засобів з екстралінгвістичними факторами – політичними, соціальними, культурними, ідеологічними, що визначають спосіб подачі інформації та інтерпретацію подій. Новинний дискурс орієнтований на широку аудиторію, тому в ньому актуалізуються такі риси, як оперативність, стисліcть, жанрова стандартизація й водночас прагнення до оцінності й впливу на формування публічних настроїв.

Отже, новинний дискурс доцільно розглядати як складну комунікативну практику, де текст новини функціонує у взаємодії з соціальним контекстом, когнітивними установками та ціннісними орієнтирами суспільства, реалізуючи не лише інформативну, але й прагматично-впливову та ідеологічну функції.

РОЗДІЛ 2
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ НОВИННОГО ДИСКУРСУ

2.1 Лексичні особливості новинного дискурсу

Дослідження текстів англомовних новин політичної, воєнної та економічної тематики дозволяє виявити, яким чином засоби мови впливають на сприйняття інформації, відображають національні та ідеологічні особливості ЗМІ, а також простежити динаміку змін у риториці світових медіа в умовах глобальних політичних трансформацій.

Лексичні засоби новинного дискурсу є одними із ключових у формуванні його стилістичної специфіки. Добір слів у новинному тексті зумовлений прагненням журналіста забезпечити точність, лаконічність і зрозумілість повідомлення, водночас дотримуючись принципів об’єктивності та нейтральності. Нами було виявлено наступні лексичні засоби та особливості, а саме:

- нейтральна лексика,
- оцінна лексика,
- термінологічна лексика,
- топоніми,
- неологізми.

Основною ознакою лексики новин є переважання нейтральних слів загальновживаного характеру, які не мають емоційного чи оцінного забарвлення. Такі одиниці забезпечують об’єктивність викладу, що є визначальною рисою інформаційного стилю [Касянчук 2022, с. 98].

Наприклад: *Міністри оборони України та Великої Британії зустрілися в Києві. – Ukrainian and UK defence ministers meet in Kyiv.* Однак сучасний новинний дискурс, особливо в інтернет-виданнях, демонструє поступову тенденцію до демократизації мовлення: журналісти дедалі частіше використовують емоційно забарвлену лексику, тим самим створюючи емоційну напругу [Черниш 2013, с. 310].

У матеріалах «Української правди» це помітно у використанні слів із побутової мови, кліше соціальних мереж або неформальних зворотів: *Персонал лікарні працює без перерви, щоб впоратися з напливом пацієнтів. – Hospital staff are working tirelessly to cope with the surge in patients.* Такі вирази роблять текст живішим і динамічнішим, однак водночас можуть порушувати нейтральність викладу.

Також у сучасних новинах спостерігається активне використання оцінної лексики, яка дозволяє журналістам передати позицію редакції або видання [Вайшенберг 2004, с. 9]. Наприклад: *жорстка критика – harsh criticism, безпрецедентне рішення - unprecedented decision, трагічні події – tragic events*.

Такі вирази формують певний настрій і впливають на сприйняття новини читачем. У перекладі англійською важливо дотримуватися баланс між передачею емоційного тону та збереженням об’єктивності тексту.

В економічних новинах часто застосовується використання термінів для точності та лексичної відповідності [Касянчук 2022, с. 102]. Українське *жорстка грошово-кредитна політика* передається англійською як *tight monetary policy*. Вислів *tight monetary policy* є кліше економічного дискурсу, тоді як буквальний переклад *strict monetary policy* був би невдалим.

Також є важливим збереження топонімів через офіційну транслітерацію для того, щоб підкреслити культурно-географічну приналежність об’єктів [Браїлко 2023, с. 105]. Наприклад, назви російських населених пунктів *Орел, Курськ, Брянськ* передаються як *Oryol, Kursk, Bryansk*, а українських міст *Харків,*

Полтава, Суми, як *Kharkiv, Poltava, Sumy*. Тож цей підхід дозволяє точно ідентифікувати місце події і відповідає міжнародним стандартам передачі географічних назв у новинному дискурсі.

Особливу увагу варто приділити явищу неологізмів, яке є ознакою розвитку новинного дискурсу в умовах швидких суспільних і технологічних змін. Неологізми виникають унаслідок потреби оперативно позначити нові явища, поняття або процеси.

У сучасній українській журналістиці з'явилися такі слова, як *ботоферма – bot farm, гібридна війна - hybrid war, РЕБ – electronic warfare та дінфейк – deepfake*.

Такі лексеми швидко входять до активного словника, оскільки відображають актуальні реалії політичного, військового та інформаційного життя. Неологізми виконують не лише номінативну, а й стилістичну функцію: вони роблять текст сучасним, експресивним і залученим до глобального інформаційного контексту.

Проте під час перекладу англійською виникають труднощі, пов'язані з відсутністю точних відповідників. У таких випадках перекладач може застосовувати перекладацькі трансформації, такі як транскрипція, калькування або описовий переклад, щоб передати новий термін без спотворення його значення [Максимов 2012, с. 98].

Тож у ході аналізу лексичних особливостей перекладу новинного дискурсу з української мови на англійську встановлено, що в новинних текстах переважає загальновживана нейтральна лексика, тоді як термінологічні одиниці та неологізми використовуються для забезпечення конкретності й актуальності викладу. Збереження топонімів шляхом офіційної транслітерації гарантує культурно-географічну ідентичність назв.

Для перекладача це створює додаткові виклики, оскільки потрібно не лише передати зміст, а й підтримати оптимальний баланс між точністю, зрозумілістю та сучасністю лексичного наповнення тексту перекладу.

2.2 Граматичні особливості текстів новин

Граматична структура новинного тексту безпосередньо пов’язана з його комунікативною метою – швидко, чітко та доступно донести фактичну інформацію. На відміну від художнього або наукового дискурсу, новинний текст характеризується мінімалізмом синтаксичних засобів, що забезпечує легкість сприйняття та високу інформативну щільність. Основними граматичними засоби за нашими спостереженнями є:

- прості речення,
- складні реченння,
- лінійна синтаксична структура Subject–Verb–Object,
- використання граматичних часів Present Simple та Present Continuous,
- пасивна конструкція,
- еліпсис.

Розглянемо ці засоби детальніше. У дослідженні встановлено, що прості речення становлять переважну більшість синтаксичних конструкцій у новинних текстах. Вони виконують функцію передачі фактів у стислій, однозначній формі. У перекладі з української на англійську прості речення здебільшого зберігають структуру оригіналу, з прямим порядком слів і нейтральним тоном. Наприклад: *Президент підписав закон про мобілізацію – Zelenskyy has signed the mobilization law*.

Аналіз показав, що складні речення використовуються для вираження причинно-наслідкових зв’язків або уточнень. Наприклад: *Єрмак висловив упевненість, що злочинці отримають справедливе покарання. – The head of the President's Office expressed confidence that the criminals will receive just punishment*.

Слід також звернути увагу на позицію підмета і присудка. Для англомовних новин характерне дотримання чіткої схеми Subject–Verb–Object. Це має важливе

значення при перекладі, оскільки порушення порядку слів може змінити фокус уваги читача або вплинути на сприйняття об’єктивності повідомлення [Bell 1998, с. 43]. Наприклад: *За пів години Краматорськ атакували 7 ворожих БпЛА, загинув чоловік*. - *Seven Russian drones hit Kramatorsk within 30 minutes, killing a man.* Така структурна організація підтримує характерну для англійської мови лінійну логіку викладу.

Перше, що привертає увагу читача під час ознайомлення з новинним повідомленням, є заголовок. Він виконує не лише функцію стислого окреслення події, а й слугує інструментом впливу на читача, формуючи емоційний відгук, інтерес чи навіть певні упередження. Акцентуючи на певних аспектах подій, не беручи до уваги другорядні подробиці, заголовок здатний спричиняти часткове або вибіркове сприйняття інформації. Його основним завданням є миттєво привернути увагу адресата й мотивувати його перейти до читання повного матеріалу. Тому заголовок має бути максимально змістовним і розкривати ключовий сенс новини.

Поряд із цим медіаресурси нерідко свідомо використовують гіперболізовані, емоційно забарвлені або конфронтаційні заголовки, намагаючись привернути ширшу увагу аудиторії, що інколи призводить до відхилення від принципу неупередженості. Аналіз таких формулювань дає можливість з’ясувати, яким чином інформаційні платформи впливають на суспільне сприйняття [7]. Перекладач також повинен завжди пам'ятати про деякі особливості вживання граматичних часів, зокрема в заголовках. У результаті аналізу встановлено, що заголовки англомовних новин часто використовують Present Simple Tense, оскільки ця форма створює ефект безпосередньої актуальності події, наприклад: *Росіяни просунулися на Донецькому напрямку.* - *Russians advance on the Donetsk front* [Пампура 2019, с. 158].

В англомовних новинних текстах часто використовуються дієслівні конструкції у формі continuous, що пояснюється специфікою новинної

журналістики, яка передбачає висвітлення подій, що відбулися щойно, тривають у даний момент або очікуються в найближчому майбутньому. Використання форм continuous дозволяє точно позначити часову співвіднесеність події з дійсністю та підкреслити процес її протікання. У перекладі з української на англійську згадані форми слід розглядати дуже уважно, бо українська мова переважно передає процесуальність дієслівними словосполученнями у простому або минулому часі [Пампура 2019, с. 159]. Наприклад, *Росіяни атакували Херсон* можна перекласти як *Russians are attacking Kherson*, що відображає безперервність та актуальність події. Таким чином, переклад дієслівних словосполучень з українських новин на англійську мову передбачає не лише збереження змісту, а й адаптацію до граматичних особливостей англомовного новинного дискурсу.

Пасивна конструкція у заголовках використовуються для того, щоб зосередити увагу на самій події або її наслідках, а не на виконавцеві дії. Passive Voice створює враження об’єктивності й безособовості, що є важливою рисою новинних повідомлень. Пасивна форма дає змогу економити мовні засоби й уникати надмірно деталізованих формулювань, зберігаючи при цьому інформативність. В англійській мові, на відміну від української, практично всі різновиди перехідних дієслів можуть переходити з активної форми в пасивну незалежно від того, чи супроводжуються вони прийменником. При цьому факт наявності або відсутності прямого об’єкта не є визначальним. Тому англійська дієслівна система забезпечує значно ширшу сферу застосування дієслівних форм, ніж українська. Це зумовлено тим, що в англійському пасиві можуть функціонувати як перехідні, так і неперехідні дієслова, у тому числі конструкції з прийменниками [Ревуцька 2018, с. 53]. Пасивні конструкції виконують важливу функцію, оскільки заміна активних форм на пасивні дозволяє по-новому розставляти політичні та ідеологічні акценти в повідомленні та подати подію

крізь призму певних ідеологічно обумовлених інтерпретацій [Bonvillain 1997, с. 245].

Розглянемо приклад: *У Голосіївському районі столиці 10 липня застрелили полковника Служби безпеки України. – A colonel of the Security Service of Ukraine (SSU) was shot dead in Kyiv's Holosiivskyi district on the morning of 10 July.* Таким чином, розглянутий приклад показує, що використання пасивної конструкції у перекладі дає змогу змістити акцент із виконавця на сам факт події.

У подальшому аналізі зосередимося на найбільш поширених різновидах еліптичних конструкцій; їх виділяють три, а саме:

1) вербальний еліпсис – це тип речень, у яких присудок формально відсутній, але зрозумілий на основі контексту [Craenenbroeck 2013, с. 702]. Наприклад: *Частина Курської області без світла. – Parts of Kursk Oblast without electricity;*

2) номінальний еліпсис – конструкції, у яких опущено підмет, зазвичай з метою уникнення зайвого дублювання інформації [Craenenbroeck 2013, с. 701]. Наприклад: *Повідомили про нові удари по Херсону. - Reported new strikes on Kherson;*

3) клозальний еліпсис – це конструкції, в яких опущено предикативну частину або окрему дієслівну фразу, щоб уникнути повторення [Craenenbroeck 2013, с. 704]. Наприклад: У*ряд обіцяє не підвищувати тарифи, як і минулої зими. – The government promises not to raise tariffs, just as it did last winter.*

Отже, проведений аналіз показує, що граматичні особливості новинного дискурсу формуються під впливом його комунікативної мети – передати інформацію швидко, чітко та однозначно. У досліджених матеріалах фіксується регулярне використання різних типів еліпсису як засобу синтаксичної економії; прості речення забезпечують безпосередню передачу фактів, тоді як складні конструкції застосовуються переважно для уточнення та вираження причинно-наслідкових зв'язків. У заголовках систематично фіксується Present Simple як

маркер актуальності події, тоді як Present Continuous дозволяє передати тривалість або безперервний характер ситуації. Пасивні конструкції використовуються для зміщення фокусу з виконавця на сам факт події, що відповідає нормам англомовного новинного дискурсу. Таким чином, граматичні особливості новинних текстів забезпечують структурну лаконічність, однозначність подачі та сприяють коректному відтворенню змісту при перекладі англійською мовою.

2.3 Стилістичні засоби у новинному тексті

У новинному дискурсі відбір стилістичних засобів ніколи не є випадковим: він визначається як комунікативною метою повідомлення, так і ідеологічними орієнтирами медіа, специфікою аудиторії та контекстом події. Якщо схожі мовні та стилістичні прийоми простежуються у низці видань певного регіону чи держави, це може свідчити про спільні ідеологічні орієнтири та політичні позиції. Таким чином, через мовні засоби новинний дискурс стає інструментом формування громадської думки та трансляції національних чи політичних цінностей на міжнародному рівні. Зважаючи на функцію дискурсу відбувається відповідний вибір засобів:

- епітети,
- метафори,
- евфемізми,
- іронія,
- паралельна конструкція та антитеза.

Першим стилістичним засобом, що підлягає аналізу, є епітет – лексична одиниця, найчастіше прикметник, яка акцентує якісну характеристику предмета

чи явища та виділяє його типову рису [Бабелюк 2011, с. 9]. Наприклад: *ділок - a dodgy operator*. У цьому випадку українське слово *ділок* не містить формально вираженого епітета та виконує переважно номінативну функцію. В англійському ж перекладі до іменника *operator* додається прикметник *dodgy*, який утворює епітетичну конструкцію.

У «Літературознавчій енциклопедії» метафора визначається як троп, сутність якого полягає у перенесенні значення з одного слова чи словосполучення на інше. Такий перенос дає змогу пояснювати властивості або риси певних об'єктів через інші, що пов'язані з ними за подібністю чи протиставленням [Ковалів 2007, с. 35]. Якщо розглядати специфіку вживання метафори у різних функціональних різновидах мови, зокрема в публіцистичному стилі, до якого належать медіатексти, варто підкреслити, що цей троп відображає актуальні ментальні процеси суспільства й не потребує детального пояснення в самому тексті. У англомовній публіцистиці метафоричні вислови виступають одним із базових інструментів формування експресивності поряд із образними найменуваннями та фразеологізмами, що забезпечують реалізацію комунікативних властивостей цього стилю [Малишенко 2011, с. 190]. Наприклад, метафора *живі щити* передається англійською як *human shields*, і при перекладі зберігається метафоричний образ, оскільки обидві мови використовують однакову концептуальну модель.

Важливою характеристикою є використання евфемізмів. Вони замінюють неприємні або образливі вирази у тексті перекладу на комфортні або ж нейтральні, тим самим вони допомагають уникнути надмірної емоційності або негативного враження від події, особливо у повідомленнях, що стосуються війни, трагедій або політичних конфліктів [MWD]. Наприклад, *вбиті* може перекладатися як *casualties were reported* або *знищено – was hit and sustained damage*. Такі засоби пом'якшують сприйняття інформації англомовними читачами.

У контексті перекладу новин іронія становить особливий інтерес, оскільки її наявність у тексті може істотно модифікувати прагматичний зміст повідомлення та впливати на інтерпретацію фактів цільовою аудиторією. Для перекладача це створює додаткове завдання – ідентифікувати приховану оцінність і коректно відтворити її засобами іншої мови, не порушуючи норм інформаційного стилю.

У стилістиці іронія трактується як специфічний мовний механізм насмішки, за якого формальний, буквальний зміст слова, словосполучення чи речення вступає у суперечність із комунікативним наміром мовця. Такий прийом передбачає використання мовних одиниць у контексті, що заперечує або проблематизує їхній прямий смисл, створюючи ефект подвійної семантики чи протилежного значення [Боровченко 1979, с. 86]. Варто зазначити, що в англомовних версіях матеріалів «Української правди» іронія у військовому контексті зазвичай не відтворюється. Це є свідомою редакторською стратегією, оскільки іронічні або саркастичні формулювання, природні для українського медіадискурсу, можуть бути неправильно інтерпретовані англомовною аудиторією. Для читачів, які не занурені у локальний контекст війни та не знайомі з характерними мовними реакціями на російську агресію, такі вислови можуть звучати як пропагандистські прийоми або як емоційне маніпулювання інформацією. Саме тому переклад системно нейтралізує іронічні компоненти та віддає перевагу інформаційній, фактологічно точної манері викладу, яка відповідає очікуванням міжнародного новинного дискурсу щодо об’єктивності та однозначності.

Паралельні конструкції – це синтаксичні структури, у яких окремі компоненти речення організовані за однаковою моделлю [Малишенко 2011, с. 190]. Подібна структурна симетрія слугує засобом виділення ключових елементів висловлення. Паралелізм може реалізовуватися через особові й безособові конструкції, активні та пасивні форми, означальні підрядні частини та інші різновиди синтаксичних структур [Малишенко 2011, с. 190]. Наприклад: *Ще одна*

атака. Ще одна безсонна ніч для Києва. - Another attack. Another sleepless night for Kyiv. У цьому випадку і в українському, і в англійському варіантах відтворюється однакова структурна модель. Переклад повністю зберігає паралелізм, забезпечуючи еквівалентність стилістичного ефекту в обох мовах.

Антитеза, яка використовується як прийом аргументації, є важливим засобом побудови логічного викладу в новинних текстах, оскільки підкріплює основну ідею матеріалу. Включення твердження, що контрастує з основною лінією події, на перший погляд може створювати певні сумніви щодо точності сприйняття інформації, однак подальше розкриття подій зазвичай дозволяє прояснити ситуацію та зміцнити довіру до фактів [Дубенко 2005, с. 111]. Наприклад, вислів *Росія постійно випробовує нашу єдність і нашу рішучість. Але Путіну це не вдасться. - Russia is constantly testing our unity and determination. But Putin will not succeed.* на перший погляд може викликати запитання щодо точності прогнозу, однак подальші факти та розгортання подій підтверджують правдивість цього твердження. Передача антитези зазвичай не становить труднощів, коли стилістичний прийом на семантичних ознаках слів, оскільки добір відповідних антонімічних пар у мові перекладу є відносно простим.

Отже, стилістичні засоби мають провідне значення для структурування та формування змісту новинних текстів. Використання метафор, епітетів, евфемізмів, іронії та паралельних конструкцій дозволяє журналісту не лише точно відтворити подію, а й сконструювати спосіб її сприйняття читачем, підкреслити релевантні аспекти ситуації та забезпечити потрібний рівень експресивності чи нейтральності. Таким чином, стилістичні інструменти є не другорядними елементами, а важливими механізмами організації текстів новин.

РОЗДІЛ 3
ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НОВИННОГО ДИСКУРСУ В ПЕРЕКЛАДІ

3.1 Стратегії та способи перекладу

Як зазначають Т. Кияк, А. Науменко та О. Огуй, перекладацькі трансформації втілюються у тексті перекладу через спеціальні мовні прийоми, що забезпечують добір адекватних засобів вираження. Завдяки цьому перекладач має змогу зберегти індивідуальні стильовіаки автора, одночасно коректно відтворюючи зміст оригінального повідомлення. [Кияк 2014, с. 494].

Згідно з трактуванням, запропонованог В. Карабаном, лексичні трансформації у перекладі розуміють як різноманітні модифікації елементів вихідного тексту, що здійснюються для точного передавання їхнього семантичного, стилістичного та прагматичного потенціалу з урахуванням мовних і культурних традицій цільової мови [Карабан 2004, с. 300]. Учений виокремлює таку класифікацію перекладацьких трансформацій:

– конкретизація;

– генералізація;

– додавання;

– вилучення;

– заміна однієї частини мови на іншу частину мови; перестановка слів [Карабан 2004, с. 300].

Є. Бабенко, С. Амеліна та Н. Білоус, узагальнивши низку підходів до систематизації перекладацьких перетворень, поділяють їх на чотири великі категорії:

1) граматичні (морфологічні та синтаксичні);

2) лексичні чи лексико-семантичні;

3) стилістичні;

4) комплексні трансформації [Амеліна 2020, с. 59].

На думку А. Г. Гудманяна та І. М. Баклана, перекладацькі перетворення можна розглядати у двох взаємопов'язаних площинах: у межах системної структури мов (що стосується міжмовних відповідностей) та в контексті фахового перекладу, де перекладач змушений знаходити оптимальні рішення для подолання специфічних труднощів. Автори пропонують зосередитися на трьох групах трансформацій - граматичних, лексичних і семантичних – об'єднуючи їх поняттям перекладацьких прийомів [Гудманян 2022, с. 31–32].

С. Максимов наголошує, що перекладацькі перетворення виникають унаслідок розбіжностей у граматичній будові, лексичному складі та культурних особливостях текстів оригіналу та перекладу [Максимов 2012, с. 142]. Тож текст, сформований у вихідній мові під впливом її культурних норм, проходить процес переосмислення у мові перекладу, яка також має власн культурні обмеження та традиції. Отже, перекладений текст постає як продукт взаємодії двох мов і двох культур. У межах свого підходу Максимов пропонує власну класифікацію перетворень:

– лексичні трансформації (транскрипція, транслітерація, фонетично-графічне відтворення, комбінація «транскрипція-транслітерація-фонетико-графічне відтворення, калькування);

– лексико-семантичні трансформації (генералізація, диференціація, узагальнення, модуляція);

– граматичні трансформації (дослівне відтворення синтаксичних структур, транспозиція, заміна частин мови, додавання, опущення);

– лексико-граматичні трансформації (антонімічний переклад, повне перетворення (реорганізація), компенсація) [Максимов 2012, с. 98].

Згідно з міркуваннями І. Корунця, перекладацькі трансформації – це різнорівневі зміни у формальній або змістовій структурі мовних одиниць, покликані забезпечити адекватність перекладу. Такі зміни є необхідними тоді, коли цільова мова не має відповідних засобів вираження або коли потрібно зберегти стилістичні ознаки та експресивність вихідного тексту [Корунець 2003, с. 361]. Переходячи до аналізу лексичних трансформацій, варто зазначити, що саме вони є одними з найчастіше застосовуваних. Лексичні модифікації забезпечують точне передавання змісту та допомагають адаптувати вихідний текст до норм цільової мови. Наведемо найбільш яскраві приклади використання перекладацьких трансформацій, засновані на нашому власному аналізі перекладів новинних текстів:

– калькування – буквальне відтворення структури іншомовного слова або словосполучення. Застосовується при перекладі термінів, назв наукових понять або стійких метафоричних виразів. Наприклад, англійське слово *brainstorm* перекладається українською мовою як *мозковий штурм*;

– транскрипція – передача звукової форми слова засобами іншої мови. Використовується тоді, коли в цільовій мові немає відповідника. Так, санскритське слово *karma* українською мовою буде перекладено як *карма*;

– транслітерація – передання слова шляхом буквенного перенесення написання. Наприклад, *analysis – аналіз*;

– емфатизація чи нейтралізація значення – зміна інтенсивності семантики слова або колокації у перекладі. Емфатизація означає підсилення значення слова або словосполучення в перекладі, а нейтралізація – його послаблення.

Наприклад, англійська колокація *brilliant idea* може бути перекладена українською мовою як *надзвичайно вдала ідея* (емфатизація) або просто як *хороша ідея* (нейтралізація);

– генералізація та конкретизація – зміна ступеня узагальненості поняття. Генералізація розширює спектр значень слів або словосполучень при вітворенні на мову перекладу, тоді як конкретизація, навпаки, його звужує. Таким чином, англійське слово *smartphone* може перекладатися українською мовою як *пристрій* (генералізація) або англійське слово *device* може бути перекладено як *смартфон* (конкретизація);

– опис і коментар – це зміни у формі слова або колокації в перекладі. Ця трансформація використовується тоді, коли слово потребує роз'яснення. Наприклад, англійське словосполучення *small talk* можна перекласти як *коротка невимушена розмова на буденні теми* (опис), а також як *легка розмова, типова для англомовного спілкування* (коментар).

Таким чином, перекладацькі трансформації становлять необхідні лінгвістичні зміни, що дозволяють відтворити зміст, структуру та стилістичні особливості оригіналу в умовах міжмовних відмінностей. У науковій літературі вони класифікуються як лексичні, граматичні, стилістичні та комплексні перетворення, спрямовані на добір адекватних відповідників і забезпечення комунікативної точності перекладу. Зведення різних підходів показує, що трансформації є ключовим інструментом узгодження мовних і культурних систем і забезпечують функціональну відповідність перекладеного тексту.

Проблема перекладності постає щоразу, коли мовна взаємодія охоплює не лише дві системи знаків, а й дві культурні картини світу. Кожна культура має власні мовні, когнітивні та соціальні особливості, тому під час перекладу часто виникають певні втрати – спотворення смислу, опущення, нерівноцінні заміни або додавання елементів, відсутніх в оригіналі. Водночас головним завданням перекладу стає спроба відтворити в перекладі не тільки мовні, а й лінгвокультурні

та лінгвопрагматичні особливості оригіналу. Це означає, що перекладачеві завжди доводиться обирати не тільки перекладацькі прийоми та засоби, а й перекладацькі стратегії. Питання про критерії вибору перекладацьких стратегій сьогодні є актуальним.

Терміни «доместикація» та «форенізація», котрі позначають дві основні стратегії перекладу, вперше були вжиті Л. Венуті [Venuti 1998, с. 84]. Стратегія доместикації передбачає використання легкозрозумілого стилю тексту, завдяки чому текстова реальність здається читачеві близькою та доступною. Форенізація, навпаки, передбачає підхід, за якого перекладач підкреслює культуру мови оригіналу, наближаючи читача до автора. У цьому випадку в перекладному тексті з'являються деякі нормативні порушення перекладної мови, але особливості оригіналу зберігаються майже повністю. У зазначеному сенсі М. Ульріх вважає, що вибір правильної стратегії перекладу для створення адекватного та прийнятного перекладу означає врахування жанру дискурсу, причин, що спонукали до перекладу, та функції, яку цей переклад має виконувати в цільовій культурі [Ulrych 2000, с. 133].

Отже, переклад слід розглядати як складний процес міжмовної та міжкультурної медіації, у межах якого перекладач здійснює вибір між різними стратегіями репрезентації культурної специфіки оригіналу. Доместикація та форенізація постають базовими підходами до вирішення проблеми перекладності: перша спрямована на адаптацію тексту до норм і очікувань реципієнта цільової культури, тоді як друга – на збереження національно-культурного колориту та автентичності тексту джерела. Ефективність перекладацької діяльності полягає у здатності перекладача гармонійно поєднувати ці дві стратегії залежно від комунікативної мети, жанрових особливостей дискурсу та культурного контексту.

3.2 Переклад лінгвостилістичних особливостей

Переклад лінгвостилістичних особливостей новинного дискурсу становить одну з найбільш складних задач роботи перекладача, оскільки саме тут найбільш виразно проявляються міжмовні розбіжності.

Важливим завданням перекладача є забезпечення балансу між формальною точністю та функціональною еквівалентністю, адже лінгвостилістичні особливості новин не лише формують жанрову специфіку, а й визначають спосіб інтерпретації повідомлення цільовою аудиторією. Відтворення таких рис вимагає урахування норм цільової мови, очікувань її носіїв, а також стандартів національного медіапростору. Саме тому перекладацькі рішення повинні орієнтуватися не лише на змістову точність, а й на відтворення інформаційної динаміки, прагматичного потенціалу та комунікативної структури, властивих новинному дискурсу. Саме тому перекладацькі рішення мають бути спрямовані на поєднання змістової точності з адекватним відтворенням інформаційної динаміки, прагматичного потенціалу та комунікативної структури, що характеризують новинний дискурс.

3.2.1 Лексичні аспекти перекладу новин.

У перекладі новинних матеріалів з української на англійську ключовою складністю є передача лексичних одиниць, що формують смислову насиченість тексту: термінології, неологізмів, топонімів, оцінної та нейтральної лексики. У цьому підрозділі на конкретних прикладах розглядаються типові способи передачі української лексики та оцінюється адекватність перекладу.

При перекладі лексичних засобів особливо важливим є належне відтворення як ***нейтральної***, так і ***емоційно забарвленої лексики***. Це добре ілюструє приклад: *…обговорили "агресивний графік" зусиль із завершення війни… – …had discussed*

an ‘aggressive timetable’ for the efforts to end the war…. Дієслово *обговорили* передано як *had discussed,* що відповідає нормам англомовного журналістського стилю та виконує функцію нейтрального інформування про факт дипломатичної взаємодії. Така передача реалізує граматичну транспозицію і передає беземоційний, формально-офіційний характер вислову, що є важливим для точної передачі новинного повідомлення. Водночас словосполучення *агресивний графік* містить емоційно забарвлене слово *агресивний*, який у цьому контексті не описує агресію буквально, а метафорично вказує на високу інтенсивність, стислий темп та напружений характер дипломатичних зусиль.

У перекладі збережено конотативну силу оригіналу шляхом використання прикметника *aggressive*, який у міжнародному політичному та економічному дискурсі також функціонує як маркер інтенсивності. Тут застосовано лексичне калькування, оскільки структура та конотація українського вислову передані дослівно, що дозволило уникнути стилістичної втрати або пом’якшення значення. Таким чином, переклад одночасно відтворює нейтральність дієслівної частини та емоційність атрибутивного компонента, забезпечуючи повну відповідність прагматичним та стилістичним характеристикам оригіналу. Стратегія перекладу поєднує доместифікацію (у репрезентації нейтральної лексики) та форенізацію (у збереженні метафоричного й емоційного забарвлення словосполучення *aggressive timetable*). Переклад є адекватним, адже забезпечує еквівалентний вплив на англомовного читача.

У межах перекладу лексичних засобів важливим є точне відтворення ***оцінної лексики***, яка формує прагматичний настрій повідомлення та відображає позицію джерела. Це добре ілюструє приклад: *…оскільки він буде містити справедливіші для України умови. – as it would contain fairer terms for Ukraine.* У цьому випадку прикметник *справедливіші* виконує функцію позитивно маркованої оцінки, що підкреслює вигідність умов для України. Переклад *fairer terms* є семантично точним; тут реалізовано лексико-семантичну модуляцію, оскільки збережено

порівняльний ступінь (*fairer*) та застосовано іменник *terms*, який є нормативним англійським відповідником для позначення умов угод. Така заміна повністю забезпечує правильне сприйняття вислову в контексті політичних переговорів. Оцінне забарвлення при цьому передано без втрат: англійський варіант фіксує той самий ступінь позитивної конотації й не спотворює авторського наміру. Стратегія перекладу належить до доместикації, оскільки перекладач орієнтується на усталені лексичні структури англомовних новинних текстів, роблячи повідомлення прозорим і звичним для міжнародної аудиторії. Переклад є адекватним, адже точно передає семантику, прагматику та функцію оцінного елемента в контексті новинного дискурсу.

Важливим аспектом є відтворення оцінної лексики при перекладі власних назв та політичних номінацій, оскільки саме вони формують прагматичний та ідеологічний потенціал новинного дискурсу. Розглянемо приклад: *Його ключові параметри узгоджуються з Путіним – Its key parameters are agreed upon in advance with Kremlin leader Vladimir Putin*. У цьому випадку переклад власної назви *Путін* через конструкцію *Kremlin leader Vladimir Putin* демонструє оцінно навантажену лексико-семантичну модуляцію, яка поєднує генералізацію з додаванням уточнювального елемента. Словосполучення *Kremlin leader* виконує не лише інформативну, а й оцінно-інтерпретаційну функцію, підкреслюючи роль Путіна як ключового представника російського політичного режиму. Таким чином, перекладена конструкція набуває додаткового прагматичного ефекту, посилюючи критичний або дистанційований тон щодо фігури політичного актора. Обрана стратегія належить до форенізації, оскільки спирається на міжнародно впізнавану політичну символіку та підтримує глобальний контекст сприйняття. Переклад є адекватним, адже не лише передає фактичний зміст, а й забезпечує правильну інтерпретацію оцінних нашарувань та політичних конотацій, роблячи висловлення прозорим та прагматично точним для англомовного читача.

У межах лексичних особливостей важливим є точне відтворення ***термінологічної лексики***, оскільки вона забезпечує офіційність та фактологічну чіткість новинного дискурсу. Розглянемо наступний приклад: *Володимир Зеленський отримав від американської сторони проєкт плану та готовий до його обговорення. – Zelenskyy had received the draft plan from the American side and was ready to discuss it.* Словосполучення *проєкт плану* є стандартною діловою номінацією в українській мові й позначає документ на попередньому етапі опрацювання. Переклад *draft plan* є усталеним англомовним відповідником і повністю відповідає міжнародній журналістській практиці. У перекладі реалізовано лексичне калькування з граматичною транспозицією. Такий вибір дозволяє не лише формально відтворити значення, але й передати точний прагматичний статус документа: англомовний читач одразу ідентифікує його як робочу, неостаточну версію, що перебуває на етапі обговорення. Стратегія перекладу належить до доместикації, оскільки використано термін, повністю інтегрований в англійський діловий дискурс. Це забезпечує природне звучання перекладу й підвищує зрозумілість для міжнародної аудиторії. Переклад є адекватним, адже коректно передає зміст, статус документа та його функцію в політичному контексті.

Показовим є приклад: *РФ вдарила по енергооб'єкту ДТЕК у Дніпропетровській області – Russia strikes Ukrainian energy facility in Dnipropetrovsk Oblast*. У цьому випадку переклад демонструє поєднання кількох перетворень, що забезпечують коректне і адекватне відтворення лексичних одиниць новинного дискурсу. Передача географічної назви Дніпропетровська область здійснена шляхом офіційної транслітерації (*Dnipropetrovsk Oblast*), що відповідає міжнародним стандартам передачі українських топонімів. Такий спосіб відтворення відноситься до стратегії форенізації, оскільки зберігає українську культурно-географічну ідентичність та забезпечує однозначне розпізнавання локалізації події в англомовному просторі. Назва корпорації *ДТЕК*

у перекладі передана не буквально, а шляхом лексико-семантичної генералізації, замінюючи власну назву узагальненим позначенням *Ukrainian energy facility*. Така трансформація орієнтована на міжнародну аудиторію, для якої бренд *ДТЕК* може бути невідомим, і відповідає стратегії доместикації, що робить повідомлення зрозумілим без втрати суті. Загалом переклад є адекватним, оскільки зберігає фактичну точність та дотримується лексичних норм англомовного новинного дискурсу.

У новинному дискурсі військово-політичної тематики ***неологізми*** посідають особливе місце, адже вони слугують індикаторами появи нових понять, процесів і технологій, що виникають унаслідок сучасної війни. Такі одиниці забезпечують точність номінації нових реалій. Розглянемо наступні приклади неологізмів: *брудні бомби - dirty bombs, деокупація – deoccupation, зачистка – a mop-up operation*. У наведених прикладах українські лексеми *брудні бомби, деокупація* та *зачистка* належать до нових або семантично оновлених термінів, сформованих у військово-політичному контексті. У перекладі застосовано різні типи неологізованих відповідників. Стратегія перекладу загалом тяжіє до форенізації у висловах *dirty bomb*s і *deoccupation*, оскільки перекладач зберігає структурну та концептуальну новизну українських термінів. У перекладі *a mop-up operation* реалізовано доместифікацію, адже оригінальний образ адаптовано до англомовної військової лексики, що забезпечує природність і впізнаваність для міжнародної аудиторії. Усі переклади є адекватними, оскільки вони точно передають нові поняття, зберігають їхній термінологічний статус і забезпечують відповідність англомовним стандартам військово-аналітичних текстів. Такий підхід дозволяє інтегрувати українську неологічну лексику в міжнародний медіадискурс без втрати змісту та прагматичної функції.

Таким чином, найістотніші труднощі перекладу новинних матеріалів виникають у процесі передавання термінології, власних назв, оцінної лексики та неологізмів. Лексичні одиниці новинного дискурсу нерідко мають високий

ступінь смислової та культурної навантаженості, що вимагає від перекладача точного добору трансформацій для забезпечення їх адекватного відтворення. У ході дослідження встановлено, що для передавання таких елементів застосовуються різні лексичні трансформації: калькування, модуляція, генералізація, конкретизація та компенсація. Залежно від характеру вихідної одиниці перекладач комбінує стратегії форенізації та доместифікації. Дослідження показало, що лексичні рішення відіграють визначальну роль у забезпеченні точності, структурної прозорості та прагматичної відповідності перекладу новин. Адекватність відтворення лексичних засобів полягає не лише в семантичній еквівалентності, але й у передачі функції: інформативності, оцінності, офіційності, термінологічної чіткості або новизни. Таким чином, лексичні трансформації є необхідним інструментом гармонізації змісту українського новинного тексту з нормами англомовного новинного дискурсу, забезпечуючи точне й релевантне сприйняття інформації цільовою аудиторією.

3.2.2 Граматичні особливості в перекладі новин. Граматична організація українських та англійських новинних текстів істотно відрізняється, що безпосередньо впливає на вибір перекладацьких трансформацій. У цьому підрозділі розглядаються принципи передавання граматичних особливостей українських новинних текстів в англійському перекладі. Аналіз охоплює конструкції, що визначають синтаксичну організацію повідомлення, зокрема прості й складні речення, порядок слів, уживання часових форм та пасивних структур. Метою є встановлення того, які трансформації забезпечують структурну відповідність і збереження комунікативних властивостей оригіналу.

Просте речення є типовою синтаксичною одиницею новинного дискурсу, оскільки воно забезпечує чітку та швидку передачу фактів. Розглянемо приклад: *Axios оприлюднило повний перелік пунктів нового американського "мирного плану". – Axios published the full list of points in the new US 'peace plan'*. Українське речення має одну граматичну основу (*Axios оприлюднило*), тому є простим, попри

наявність розширених другорядних членів. У перекладі англійською мовою збережено аналогічну синтаксичну структуру: речення також має один предикативний центр та прямий порядок слів. Переклад здійснено шляхом граматичного калькування, без зміни типу речення чи його функцій, що забезпечує інформативну компактність і структурну прозорість висловлення. Переклад є адекватним, адже він повністю відтворює просту синтаксичну організацію оригіналу, зберігаючи його стислість та інформаційний фокус.

Важливою граматичною особливістю є відтворення ***складних речень***, оскільки саме вони забезпечують можливість передати кілька взаємопов'язаних фактів в одному логічному блоці. Розглянемо наступний приклад: *Двоє осіб, обізнаних із ситуацією, повідомили, що Київ було попереджено про те, що обмін розвідданими та постачання зброї можуть бути припинені. - Two people familiar with the situation said that Kyiv had been warned that intelligence sharing and weapons supplies could be halted*. В українському оригіналі складне речення використано для послідовного викладу джерела повідомлення, змісту попередження та можливого наслідку. Англійський переклад точно відтворює структуру складного речення, зберігаючи причинно-логічний зв'язок між його частинами. Тут здійснено граматичну транспозицію, оскільки українське безособове *було попереджено* передано через пасив у Past Perfect – конструкцію, яка є стандартною для англійської новинної мови в контексті ретроспективних попереджень. Змістові компоненти передано без спрощення чи переструктурування, тому переклад тяжіє до буквального відтворення, адаптованого до англійської синтаксичної норми. Стратегія перекладу – доместифікація, адже синтаксис повністю приведено до типової англомовної моделі складного речення, природної для міжнародного інформаційного дискурсу. Переклад є адекватним, оскільки зберігає зміст, формальність і логічну послідовність оригіналу, забезпечуючи чітке й нейтральне подання інформації.

Граматикою англійської мови передбачено дотримання базової англійської ***лінійної синтаксичної моделі Subject–Verb–Object***. На відміну від української мови, де порядок слів є відносно гнучким і дозволяє варіювати позицію підмета або додатка для актуалізації певної частини речення, англійська мова суворо дотримується фіксованої структури. Розглянемо приклад: *Зеленський заявив, що національний український інтерес має бути врахований. – Zelenskyy insisted that Ukraine's national interests must be taken into account.* У наведеному прикладі українське речення має структуру, де підрядна частина може займати різні позиції, але в англійській версії синтаксис впорядковується відповідно до норми: підмет (*Zelenskyy*) – присудок (*insisted*) – об'єкт висловлювання (that-clause). Підрядна частина містить власну внутрішню структуру Subject–Verb–Object: *Ukraine's national interests* (Subject) – *must be taken* (Verb) – *into account* (Object), що також відображає вимогу правилами англійської граматики до чіткої позиційної фіксації. У перекладі застосовано граматичну транспозицію, оскільки український оригінал має відносно вільну побудову (*заявив, що може бути врахований*), тоді як англійська версія потребує структурного впорядкування через чітке розташування підмета й присудка в головному та підрядному реченнях. Обидві частини англійського висловлення організовані за стандартною схемою Subject–Verb–Object, що забезпечує лінійність і відповідність вимогам англомовної новинної синтаксичної норми. Стратегія перекладу у цьому випадку належить до доместифікації, адже перекладач адаптує українську синтаксичну гнучкість до фіксованих англійських моделей без зміни змісту або тональності. Отриманий англійський варіант звучить природно. Переклад є адекватним, оскільки він точно передає сенс оригінальної репліки, дотримується англійської синтаксичної норми Subject–Verb–Object й забезпечує читачеві зрозуміле, структурно впорядковане та стилістично нейтральне повідомлення.

Важливою граматичною особливостю англомовного новинного дискурсу є використання ***Present Simple*** в заголовках новин, оскільки такий прийом передає

відчуття актуальності та безпосереднього наближення події до моменту мовлення. Розглянемо приклад: *Вночі дрони атакували Крим: під ударом опинилася електропідстанція – Drones strike Russian-occupied Crimea overnight, hitting power substation.* На відміну від української мови, де заголовки часто використовують минулий час (*атакували*), англійський новинний стиль системно застосовує Present Simple (*strike*). У наведеному прикладі переклад реалізує граматичну транспозицію, оскільки дієслово минулого часу *атакували* передано формою теперішнього простого часу. Це дозволяє адаптувати синтаксис до англомовних стандартів та зберегти типовий ритм новинного заголовка. Стратегія перекладу належить до доместифікації, адже перекладач орієнтується на внутрішні норми англомовного новинного синтаксису, адаптуючи часову форму до очікувань цільової аудиторії. Переклад є адекватним, оскільки він точно передає зміст повідомлення та водночас відповідає жанровим параметрам англійських новинних заголовків, де Present Simple функціонує як засіб підкреслення оперативності та фактологічної значущості події.

Для позначення триваючих або актуальних подій широко застосовується ***Present Continuous***. Розглянемо приклад: *FPV дрони здійснили удари по цивільних у Нікополі, Херсоні та інших прифронтових містах*. *– FPV drones are attacking civilians in Nikopol, Kherson and other frontline cities.* На відміну від українського минулого часу (*здійснили удари*), англійський варіант *are attacking* підкреслює не завершеність, а саме процесуальність дії, що актуальна на момент повідомлення або має характер серії повторюваних атак. У цьому прикладі використання Present Continuous є результатом граматичної транспозиції, оскільки дію, подану в українському тексті як факт минулого, перенесено у форму теперішнього тривалого часу. Дієслівна форма *are attacking* також виконує важливу прагматичну функцію: вона фокусує увагу не лише на самому факті удару, а й на загрозливому характері дії, що продовжується. Це робить повідомлення більш інформативним для міжнародного читача, який очікує чіткої граматичної

індикації стану події. Стратегія перекладу визначається як доместифікація, адже перекладач адаптує часову форму до англомовних норм подання новин, забезпечуючи природне звучання для цільової аудиторії. Переклад є адекватним: він передає зміст оригіналу, а також відповідає синтаксичним і жанровим вимогам сучасного англійського новинного дискурсу.

Розглянемо приклад з ***пасивними формами дієслів*** : *Раніше повідомляли, що проєкт бюджету РФ планують подати… – It was previously reported that Russia's draft budget is expected to be submitted…* У цьому прикладі здійснено транспозицію безособових українських конструкцій у пасивні форми англійської мови (*повідомляли - was reported*; *планують подати – is expected to be submitted*).

Переклад є адекватним, оскільки такий спосіб відтворення дозволяє коректно передати зміст повідомлення без зміщення комунікативного фокусу.

Розглянемо приклад ***еліптичного речення***: *З Єрмаком чи без? – With Yermak or without?* У поданому прикладі репрезентовано типову еліптичну конструкцію, де пропущено присудок і весь імпліцитний зміст – «Чи залишиться Андрій Єрмак на посаді?». В англійському перекладі повністю збережено синтаксичну незавершеність. Перекладач не розгортає фразу до повного граматичного речення (наприклад: *Will the decision be made with Yermak or without him?*), а залишає структуру уривчастою, що відповідає стилістиці оригіналу. Тут реалізовано синтаксичне калькування - відтворення пропуску дієслівного компоненту та збереження двочленної опозиції *with/without*, що передає риторичний ефект українського висловлення. Еліпсис у політичних матеріалах часто виконує функцію стислого позначення дилеми чи конфлікту, де сама неповнота фрази стає засобом створення драматичного акценту. Англійський переклад відтворює цей ефект у повному обсязі: коротка, уривчаста структура формує відчуття невідомості й напруження, змушуючи читача реконструювати приховану інформацію. Це робить текст не лише інформативним, але й

експресивним, що повністю відповідає жанровим нормам політичної публіцистики.

Стратегія перекладу визначається як форенізація, адже перекладач свідомо не адаптує висловлення до більш розгорнутих англійських синтаксичних моделей, а натомість зберігає українську еліптичну форму. Такий підхід дозволяє передати оригінальний стиль, ритм, інтонаційну напругу та риторичну двозначність, що є ключовими функціями еліпсиса. Переклад є адекватним, оскільки він точно відтворює інформативний зміст речення.

Тож граматичні відмінності між двома мовами істотно впливають на вибір перекладацьких трансформацій. Англійський новинний дискурс характеризується фіксованим порядком слів, регулярним використанням пасивних конструкцій та чітким розмежуванням часових форм, тоді як український текст допускає ширшу синтаксичну варіативність. Тому під час перекладу перекладачеві доводиться здійснювати граматичну транспозицію, перебудову речень та адаптацію синтаксичних моделей до англомовних норм. Особливу увагу привертають часові форми: англомовні новини використовують Present Simple у заголовках та Present Continuous для акцентування поточних процесів, що потребує свідомого коригування українських минулих форм. Також важливим є відтворення пасивних структур, оскільки англійська мова системно застосовує пасив там, де українська обирає безособові конструкції. Таким чином, граматичні трансформації є необхідною умовою забезпечення точності, структурної прозорості та адекватності перекладу новинного матеріалу.

3.2.3 Відтворення стилістичних засобів новин в перекладі. Стилістичні засоби українських новин – метафори, епітети, паралельні конструкції, антитези, еліпсис, іронія – формують експресивність, авторський акцент та прагматичний вплив тексту. У перекладі вони становлять окрему складність, оскільки не піддаються механічному відтворенню. Перекладачеві доводиться не лише передавати образність, а й адаптувати її до англомовних

норм журналістики, уникаючи надмірної емоційності та політично упереджених конотацій. Метою є визначення перекладацьких стратегій, які дозволяють зберегти стилістичні функції цих засобів та забезпечити їхню адекватну інтерпретацію в англомовному середовищі.

Розглянемо приклад з ***епітетами***: *...перейти в Міненерго, де всі деморалізовані, енергетика розбита… – ...to move to the Ministry of Energy, where everyone is demoralised and the energy sector is shattered…* . У наведеному фрагменті українські епітети *деморалізовані* та *розбита* не лише описують стан галузі, а й задають тон драматизму та підкреслюють рівень внутрішнього хаосу. В англійській мові переклад реалізовано через відповідні епітети *demoralised* та *shattered*. Обидва елементи є типовими для англомовного політичного журналістського стилю, де використання сильних негативних кваліфікацій допомагає позначити серйозність ситуації без надмірної експресії. Епітет *shattered* особливо вдало підсилює уявлення про системне руйнування, адже має метафоричну конотацію - сектор не просто пошкоджений, а ніби розбитий на уламки. У перекладі збережено та відтворено емоційну інтенсивність за допомогою семантичної еквівалентності та часткової модифікації, що дозволяє адаптувати експресію, не втрачаючи стилістичного ефекту. При перекладі була використана стратегія форенізації, оскільки перекладач зберігає рівень експресивності та образність оригіналу, притаманну українському політичному дискурсу. Переклад є адекватним, оскільки точно передає оцінну функцію епітетів, відтворює атмосферу занепаду та відображає глибинну кризовість ситуації, яку прагне підкреслити оригінальний текст.

Наступний стилістичний засіб, який ми розглянемо – ***метафора***. Проаналізуємо наступний приклад: *...антикорупційний “землетрус”...* - *...an anti-corruption ‘earthquake’...* У цьому фрагменті українське слово *землетрус* використано метафорично - не для позначення природного явища, а для опису політичної кризи, що має потужний руйнівний ефект і охоплює значну частину

державної системи. Така метафора слугує для інтенсифікації драматизму. В англійському перекладі метафорична конструкція збережена повністю: *anti-corruption earthquake* відтворює той самий образ руйнівної сили. Англійська мова активно використовує *earthquake* як метафору для позначення різких політичних змін, тому переклад органічно вписується в англомовний новинний дискурс і зберігає оригінальну експресивність. Це приклад лексичної кальки, оскільки перекладач переносить образ дослівно, не змінюючи концепт.

Прагматична функція метафори – підкреслити масштаб події – реалізується повністю. Англомовний читач так само відчуває інтенсивність кризи, «сейсмічний» ефект у владі та глибину потрясіння, що проходить через політичну систему. Таким чином, переклад підтримує риторичну напругу, притаманну українському тексту. Стратегія перекладу – форенізація, адже збережено саме українську логіку образу, без адаптації до м'яких англомовних конструкцій (наприклад, *upheaval* чи *turmoil*).

Використання слова *earthquake* робить текст яскравим, емоційним і водночас професійним, що відповідає стандартам міжнародної журналістики. Переклад є адекватним, оскільки передає як зміст, так і стилістичний вплив метафори. Розглянемо ще один приклад з метафорою: *...тіньовий "гаманець" в особі Міндіча… – ...a shadow 'wallet' embodied by Mindich…* В українському тексті слово *гаманець* не означає реальний предмет, а вжите як образ, що позначає людину, яка зберігає, накопичує та розподіляє кошти для певних високопосадовців. Епітет *тіньовий* підсилює метафору, вводячи асоціації з прихованістю, незаконністю та конспіративністю. В англійському перекладі використано кальковану конструкцію shadow wallet, яка підтримує семантику образу.

Хоча словосполучення є менш усталеним в англійській мові, воно зберігає українську образність і дозволяє читачеві зрозуміти функціональну роль персонажа. Перекладач застосовує лексичну модуляцію, поєднуючи дослівне

перенесення метафоричного ядра (*wallet*) з уточнювачем *shadow*, щоб передати прихований, неофіційний характер діяльності. Прагматична функція метафори – демонстрація ролі українського бізнесмена Тімура Міндіча як фінансового посередника в корупційній структурі – збережена.

Англійський варіант створює аналогічний ефект: читач отримує уявлення про те, що персонаж виконує важливу роль у тіньових фінансових потоках. Стратегія перекладу належить до форенізації, адже переклад зберігає оригінальну метафоричну модель замість того, щоб замінити її нейтральним терміном (наприклад, *financier,* або *money handler*).

Завдяки цьому переклад відтворює образність, експресивність та оцінність українського висловлення. Переклад є адекватним, оскільки повністю передає змістове навантаження метафори та її риторичний ефект, підкреслюючи суть ролі персонажа у корупційній схемі.

У межах аналізу стилістичних засобів особливу увагу привертає використання ***евфемізмів***, які слугують пом'якшенню або нейтралізації емоційно забарвлених елементів. Наприклад, у реченні *російські окупанти влучили в об'єкт ДТЕК* емоційно насичена одиниця *російські окупанти* передана англійським нейтральним варіантом *Russian forces*. Така заміна становить евфемізацію, що функціонує як стилістичний прийом зниження експресії та досягнення інформаційної нейтральності.

Застосування евфемізму виконує також прагматичну функцію – воно запобігає можливому сприйняттю тексту як емоційно необ'єктивного або пропагандистського з боку міжнародної аудиторії, яка не занурена в український контекст війни. Таким чином, евфемізація в перекладі новин виступає способом адаптації стилістичного тону повідомлення до норм англомовних медіа й забезпечує адекватність такого перекладу.

Розглянемо приклад з ***іронією***: *...називаючи Міндіча "стрілочником" і людиною, яка "не тягне на главу мафії"*. - *...calling Mindich a 'scapegoat' who*

‘isn’t cut out to be a mafia boss’. У наведеному прикладі українські вислови *стрілочник* та *не тягне на главу мафії* мають яскраво виражене іронічне забарвлення: формально вони описують нібито «роль» Міндіча, однак справжній сенс полягає у підкресленні його слабкості й неспроможності відповідати образу «кримінального лідера», що використовується у гротескному, насмішкуватому ключі. В англійській мові цей іронічний ефект збережено за допомогою дослівного передавання ключових висловів: *scapegoat* та *isn’t cut out to be a mafia boss*. Вираз *isn’t cut out to be* є характерним англійським фразеологізмом, що позначає природну непридатність до певної ролі, і в цьому контексті він містить чіткий саркастичний підтекст.

Перекладацька трансформація реалізована через лексико-семантичну модуляцію, оскільки для збереження іронічності застосовано типову англомовну конструкцію, відсутню в прямому українському відповіднику. Стратегія перекладу належить до доместикації, адже переклад адаптує спосіб вираження іронії відповідно до норм англомовної стилістики, забезпечуючи природність сприйняття читачем. Переклад є адекватним, оскільки він повністю зберігає іронічну оцінку.

Розглянемо приклад з ***паралельною конструкцією***: *Він облився водою, приставив драбину, яку помітив у дворі біля розбитої котельні, і поліз нагору.* - *He doused himself with water, spotted a ladder in the premises of the building by the shattered boiler house and climbed up it.* У наведеному фрагменті український текст містить трискладову паралельну конструкцію, де три послідовні дії героя подані у синтаксично однорідній формі: облився, приставив, поліз. Ритмічне нагромадження однорідних присудків створює ефект швидкої, цілеспрямованої дії. Така структура є типовою, коли описується оперативна реакція людини в екстремальних умовах.

Англійський переклад повністю відтворює цю структуру за допомогою трьох послідовних дієслів у Past Simple: doused, spotted, climbed. Застосовано

граматичну транспозицію, оскільки українська конструкція з єднальним і та складеним додатком (*яку помітив у дворі…*) перетворена на лінійний англійський ланцюг простих предикативних елементів. Перекладацька стратегія в цьому прикладі є доместифікацією, оскільки синтаксис англійського речення приведено до природної англомовної моделі: короткі прості дієслова у прямій послідовності, без підрядних конструкцій. Переклад є адекватним, оскільки він зберігає як зміст, так і стилістичний ефект паралельної конструкції: динамічність, терміновість та послідовність дій героя відтворено точно, а логічна організація тексту відповідає жанровим нормам міжнародного новинного дискурсу.

Розглянемо приклад ***антитези***: *Хтось один день нагидив велику купу, а розмазують рівним шаром на всіх. - One person made this giant mess in a single day, and now everyone is being tarred with the same brush.* Переклад реалізує лексико-граматичну трансформацію повного перетворення (реорганізації): українська образна конструкція трансформована в природну для англійської мови ідіому. Така стратегія не лише передає зміст, а й зберігає риторичну напругу та експресивність оригіналу.

Стратегія перекладу визначається як доместифікація, оскільки перекладач адаптує образність до англійського культурного контексту, використовуючи відповідну ідіому замість калькування українського виразу. Попри адаптацію, переклад зберігає логічну структуру, риторичний ефект і повноцінну стилістичну антитезу, тому його вважаємо адекватним.

Отже, такі елементи, як метафори, епітети, паралельні конструкції, антитези, еліпсис та іронія, відіграють ключову роль у формуванні експресивності та прагматичного впливу тексту. Їхнє відтворення в англомовному перекладі потребує цілеспрямованого добору перекладацьких стратегій, оскільки ці засоби не піддаються прямому, механічному перенесенню.

Дослідження доводить, що передання зазначених стилістичних елементів здійснюється за допомогою поєднання лексико-семантичних, граматичних і

прагматичних трансформацій. Перекладачеві необхідно узгоджувати образність, оцінність та структурні особливості оригіналу з комунікативними стандартами англомовного новинного дискурсу, зберігаючи функції цих засобів. Таким чином, адекватність перекладу стилістичних прийомів забезпечується не буквальним відповідником, а усвідомленим вибором трансформацій і стратегій, які дозволяють зберегти їхню експресивну та риторичну функцію в межах англомовного новинного дискурсу.

ВИСНОВКИ

Отже, у ході дослідження було з’ясовано сутність медіадискурсу та його структурні характеристики. Встановлено, що медіадискурс поєднує інституційну регламентованість із масовою спрямованістю повідомлень, інтегруючи вербальні, невербальні та екстралінгвістичні чинники. Він формує інформаційний простір суспільства та визначає способи конструювання й інтерпретації подій. Новинний дискурс у цьому контексті постає як його функціонально-комунікативне ядро, зорієнтоване на оперативність, структурну економність і вплив на громадську думку. Підкреслено, що його лінгвостилістичні параметри — стисліcть, номінативність, стандартний синтаксис — забезпечують точність і нейтральність викладу.

Крім того, було детально охарактеризовано лексичні особливості новинних текстів та специфіку їхнього перекладу англійською мовою. Показано, що ключові труднощі виникають під час відтворення термінології (*боєзіткнення - combat clash*), власних назв (*Новосергіївка – Novoserhiivka*) , неологізмів (*брудні бомби – dirty bombs*) та оцінної лексики (*одіозні – notorious*), які несуть підвищене смислове та культурне навантаження. Установлено, що адекватність перекладу досягається через застосування калькування (*точка неповернення - point of no return*), генералізації (*військова адміністрація - local authorities*), конкретизації (*силові структури - police units*), модуляції (*взяти ситуацію під контроль - to stabilize the situation*) та компенсації (*окупанти - Russian forces*). Наголошено, що перекладачеві необхідно збалансовувати стратегії доместикації та форенізації, зважаючи на прагматичні потреби міжнародної аудиторії та вимоги новинного жанру.

Окрему увагу було приділено визначенню граматичних параметрів українського та англійського новинного дискурсу й описано трансформації,

необхідні для їх узгодження в перекладі. Виявлено регулярне використання еліпсиса, простих речень, а також специфічних часових форм, які забезпечують адекватне висвітлення поточних новин. Доведено, що при перекладі виникає потреба у граматичній транспозиції, перебудові синтаксичних конструкцій, адаптації порядку слів і трансформації українських безособових форм у пасивні англійські структури. Підкреслено, що саме граматичні перетворення забезпечують структурну прозорість та однозначність англомовного новинного тексту.

Дослідивши стилістичні засоби, встановлено — метафори, епітети, антитези, паралельні конструкції, іронія та різновиди еліпсиса відіграють ключову роль у формуванні експресивності новин і впливають на інтерпретацію подій читачем. Доведено, що їхнє відтворення не може бути буквальним і потребує комбінації лексико-семантичних, граматичних і прагматичних трансформацій. Збереження їхньої функції можливе лише за умови виваженого добору відповідників, які відповідають нормам англомовного новинного стилю, але не нівелюють ідейно-емоційний потенціал оригіналу.

Окрім цього, було узагальнено теоретичні підходи до перекладацьких трансформацій і підтверджено їхню ключову роль у відтворенні міжмовних та міжкультурних відмінностей. Переклад новинного дискурсу визначено як процес медіації, що передбачає адаптацію змісту, структури та стилістики українського тексту відповідно до комунікативних норм англійської мови. Показано, що ефективність перекладу залежить від здатності перекладача інтегрувати різні типи трансформацій і стратегій — від лексичних до комплексних — відповідно до жанрових та прагматичних особливостей новин.

Узагальнюючи результати, можемо стверджувати, що переклад українських новин англійською мовою є складним багаторівневим процесом, який поєднує аналітичну роботу з текстом, уміння інтерпретувати його комунікативні наміри та здатність добирати адекватні перекладацькі рішення.

Передача лексичних, граматичних і стилістичних характеристик новинного матеріалу потребує застосування комплексу трансформацій, що дозволяють узгодити зміст, структурну організацію й прагматичний потенціал тексту оригіналу з нормами англійської мови. Саме завдяки такій системній роботі переклад набуває інформаційної точності та комунікативної ефективності, необхідних для повноцінного функціонування новин у міжнародному медіапросторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амеліна С., Бабенко О., Білоус Н. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу : монографія / за заг. ред. С.М. Амеліної. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 470 с.

2. Бабелюк О. А. Стилістичні засоби і прийоми крізь призму лінгвосинергетики. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. *Серія: «Філологія»*, 2011. Т.14. С. 7–17.

3. Бацевич Ф., Сазонова Я., Актуальні проблеми сучасної лінгвонаратології. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*, 2020. вип. 72. С. 273–281.

4. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія. Львів : ПАІС, 2010. 336 с.

5. Браїлко Ю. Топоніми як конструкти мілітарного простору в українському поетичному дискурсі 2022-2023 років. *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2023. Вип. 9. С. 121–139.

6. Бровченко Т. О. Тональний контур семантичного центру висловлювання в англійській та українській мовах. *Нариси з контрактивної лінгвістики : зб. наукових праць.* К. : Наук. думка, 1979. С. 86–92.

7. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навч. посіб. : стандарти якості журналіст. практики / пер. з нім. В. Климченко, А. Баканов. К. : АУП ; ЦВП, 2004. 262 с.

8. Гудманян А. Г. Практичний курс перекладу : підручник для студ. спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. С. 31–32.

9. Дискурс іноземномовної комунікації : колективна монографія / редкол. : С. Денисенко, Т. Кияк та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 495 с.

10. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 224 с.

11. Загнітко, А. П. Основи дискурсології. Донецьк : ДонНУ, 2008. 247 с.

12. Зарума О.Р. Практична граматика англійської мови: підручник. Вінниця: Нова Книга, 2023. 264 с. URL: https:/vilibri.com.ua>books (дата звернення: 09.09.2025)

13. Захаренко К. Засоби масової інформації як інструмент та механізм розвитку інформаційного суспільства. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. 2018. Вип. 39. С. 79–87.

14. Іванов В. Стандарти новинної журналістики. К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 72 с.

15. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

16. Касянчук В. О., Левчук О. М. Коректність термінології у медіатекстах про російсько-українську війну. *Обрії друкарства*. 2022. 2 (12). С. 97–109.

17. Кияк Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник для студентів вищ. навч. закл. Чернівці : ВД «Букрек», 2014. 640 с.

18. Липко, І. Нариси з лінгвістичного аналізу дискурсу: до проблеми типології та характеристики: монографія. Харків : «БУРУН і К», 2014. 214 с.

19. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 361 с.

20. Лютянська Н. І. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.* Сер. : Філологічні науки. 2014. Кн.2. С. 136–141.

21. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів. К. : Ленвіт, 2012. 203 с.

22. Малишенко А. О. Переклад слоганів в англомовному рекламному дискурсі. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.* Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов». 2011. № 973. Вип. 68. С. 188–192.

23. Мірошниченко І.Г. Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу. *Сучасний мас-медійний простір : реалії та перспективи розвитку :* матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. Вінниця, 2016. С. 227–231.

24. Мірошніченко І.Г. Стислий текст в українському масмедійному дискурсі : дис… канд.філол.наук : 10.02.01. Дніпро, 2020, 275 с.

25. Мішель Фуко. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. К : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. 326 с.

26. Ревуцька С., Жужгіна-Аллахвердян Т., Введенська В., Остапенко С., Удовіченко Г. Особливості художнього перекладу : граматичний аспект : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 116 с.

27. Пампура С. Ю. Мова англійських газетних заголовків: особливості перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер. : Філологія. 2019. Т. 2. № 41. с. 158.

28. Примак Т. О. PR для менеджерів і маркетологів: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 202 с.

29. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Монографічне видання. Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.

30. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації : навч посіб. К. : ВЦ «Академія», 2010. 240 с.

31. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність : монографія / за ред. В. В. Різуна. Київ: Либідь, 2002. 392 с.

32. Сизонов Д.Ю. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistics*. Випуск 7. 2023. С. 389–392.

33. Сіріньок-Долгарьова К. Новинний дискурс як явище соціокомунікативного середовища. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка*. К., 2010. № 18. С. 21–26.

34. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / пер. з англ. Н. Єгоровець. К. : Києво-Могилянська акад., 2008. 407 с.

35. Тирон І. В. Особливості структурно-семантичної організації медійного дискурсу (на матеріалі газетних та журнальних медіа-текстів). *Нова філологія*. Вип. 38. 2010. С.105–110.

36. Філіппович Т. Особливості утворення неологізмів у сучасній іспанській мові. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції.* Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 21–24.

37. Холод О. Інмутаційний характер сучасного телевізійного новинного дискурсу в Україні. *Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. Львів* : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. Вип. 11. С. 259–263.

38. Черниш О. А. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіа лінгвістиці. *Наукові записки. Філологічні науки (мовознавство).* 2013. №. 118. С. 309-313.

39. Шевченко І.С., Морозова О.І. Дискурс як мисленнєве та комунікативне утворення. *Вісник Харківського національного університету*. 2002. № 586. С. 30-38.

40. Штерн І.Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Київ : АртЕк, 1997. 336 с.

41. Ahlfeld B. Manipulation: ist alles schwarze Rhetorik? URL: https://www.benediktahlfeld.com/blog/ manipulationschwarze-rhetorik (дата звернення: 01.09.2025).

42. Bell A. The Language of News Media. Oxford : Blackwell, 1991. 277 p.

43. Bell A. Approaches to Media Discourse. Oxford : Blackwell, 1998. 287 p.

44. Bonvillain N. Language, Culture and Communication. New Jersey: Prentice Hall, 1997. 450 p.

45. Montgomery M. An Introduction to Language and Society. London: OUP, 1992. 350 p.

46. Cook G. Discourse. Oxford: OUP, 1990. P. 237 p.

47. Craenenbroeck J., Merchant J. Ellipsis Phenomena. The Cambridge Handbook of Generative Syntax. Cambridge : Cambridge University Press, 2013. P. 701–745.

48. Dijk T. A. van, Kintsch W. Strategies of Discourse Comprehension. New York: Academic Press, 1983. P. 121-122.

49. Dijk T. van. The Study of Discourse. Vol.1. L.: Sage Publ., 1998. PP. 1–34.

50. Frevert, U. Emotional Lexicons: Continuity and Change in the Vocabulary of Feeling 1700-2000. Oxford: Oxford University Press, 2014.

51. Harris Z. Discourse analysis. Language. 1952. N 28. P. 1–30.

52. Tannen D. Gender and Discourse. New York; Oxford University Press, 1996. 229 p.

53. Ulrych M. Domestication and foreignification in film translation. Trieste; 2000. P. 127–144.

54. Venuti L. The Scandals of Translation: Towards an Ethics of Difference. London; Routledge, 1998. 210 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

55. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 224 с.

56. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2 / Авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. К : ВЦ «Академія», 2007. 624 с.

57. Основні лінгвостилістичні поняття і категорії (словникдовідник філолога) / укладач І. І. Коломієць. Умань ВПЦ «Візаві», 2015. 202 с.

58. (MWD) Merriam Webster Dictionary: euphemism. URL: https://www.merriam-webster.com/word-of-the-day/euphemism-2022-01-15 (accessed: 01.09.2025).

59. (NWDaT) New Webster’s Dictionary and Thesaurus of the English Language. – Danbury CT : Lexicon Publications, 1993. 1216 p.

60. (WNWDAL) Webster's New World Dictionary of the American Language. USA : Prentice Hall Press, 1986. 1692 p.

SUMMARY

The **object** of the Master's research is Ukrainian news discourse on military and political topics.

The **subject** of the study is the linguistic and stylistic features of news discourse, and on translation strategies and transformations.

The **purpose** of the study is comprehensive research into the linguistic and stylistic characteristics of news discourse, based on material from the media resource *Ukrainska Pravda*.

Research methods. The following research methods were employed: theoretical analysis, linguistic observation, stylistic and contextual analysis, comparative analysis of Ukrainian news and their English translations, and translation studies methods to determine how linguistic-stylistic features of news discourse are reproduced.

The first chapter defines discourse and outlines the structure of news discourse. The second chapter analyzes the lexical, grammatical, and stylistic features of news texts. The third chapter examines the translation strategies used to render these features in English.

Scientific novelty lies in a comprehensive approach to the analysis of Ukrainian news discourse and its English translation.

The practical significance lies in the fact that the conclusions of the study can be used in teaching courses on the translation theory and practice, stylistics, and lexicology. The research materials are useful for developing skills in analyzing news discourse, mastering translation transformations, and studying domestication and foreignization strategies in media translation.

Keywords: *news discourse, translation transformations, domestication, foreignization, lexical equivalents, grammatical adaptations, stylistic devices.*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Ковтуненко Евеліна Сергіївна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання денна, факультету іноземної філології, спеціальність 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма Переклад (англійський), адреса електронної пошти deadasted0909@gmail.com - підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Особливості перекладу новин (на матеріалі медіаресурсу «Українська Правда») відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата 25.11.2025 _____ Ковтуненко Е.С.